

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafljova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtno 7-50 Din, polletno 16 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 45 Din. — Račun pošte: hranilnica, poštnice v Ljubljani, št. 10.711.

Po celjskem shodu

Važnost velike manifestacije kmečke demokracije v Celju zame ni toliko v poedinih govorih, ki so se tamkaj čuli, kolikor v ne-utajljivem dejstvu samem, da se je v naj-neugodnejših razmerah ob slabem vremenu in sredi strupenega sovraštva SLS sestalo čez 4000 mož. To ni malo in to ni bila množica, ki jo skupaj seženejo priganjači. To so bili zavedni ljudje, ki imajo zaradi svojega prepričanja le boj in težave, pa so vseeno v svetem ognju zanj. Zakaj? Ker je v plemenitem srcu neka tajna sila, ki te žene naprej ne glede na lastno korist, da bi dobro storil svojemu narodu, svojemu bližnjemu in vsemu človeštvu.

V Celju smo videli, da smo kljub vsem preganjanjem močni in da se naši ljudje drže. Drže se kakor jeklo, in to iz čistega idealizma. Nimamo bank in ne delimo služb. Pa vendar je tako: čim težji ima kdo boj za obstanek in trud za rodbino, tem bolj je požrtvovalen.

Celjski zbor je tudi pokazal, kaj zmoremo, če gremo skupaj. To je bila napredna fronta, ali bolje povedano, to je bila fronta kmečke demokracije. Z označbo »kmečka demokracija« je najbolje zadet ne le nastanek naše koalicije iz njenih sestavin, ampak ona tudi najbolje odgovarja temeljnim idejam, ki se nanje zida vse drugo.

Naša kmečka demokracija se dobro razvija. Treba je popolnega zaupanja in iskrenosti, kakor so iskreni tisti tisoči, ki so po več ur daleč prišli v Celje in stali tam več ur v zadohli dvorani. V kmečki demokraciji je toliko dela in prostora, da ne moremo odbijati nikogar. Tudi če bi bilo izobilje delavcev v javnem življenju, toliko smo se pač mogli naučiti iz minulih neuspehov, da drug z drugim izhajalo, kajti vsakdo je vreden in potreben na svojem mestu. Kdor pa misli, da smo se iskreno odločili za novo politiko zaradi kogarkoli osebnih želj, se zelo moti. Ona doba, ko je kdo lahko rekel: »Jaz hočem biti spredaj, sicer zažgem hišo«, je minila.

Medsebojno zaupanje, ki se vrača na velik strah sovražnikov v napredne vrste, je cvetka, ki jo moramo tačas najbolj gojiti. Kdor bi iskal v skupnosti kaj drugega, kdor bi pretiraval v zahtevah, bi grešil proti duhu, ki je navdajal celjsko zborovanje, in si bo opekel prste.

»Slovensko ljudstvo bo danes po svojih zaupnikih budno pazilo, kdo izmed Slovencev se bo protislovenskega zbora v Celju udeležil.« To geslo so minuli teden izdali klerikalci. Vsa pokvarjena duša naših nasprotnikov se zrcali v tem pozivu. Res, zaupniki so stali po oglih in zapisovali. 4000 imen napisati, to niso mačje solze. Dela so torej imeli dosti. Stranka katoliških denuncijantov zdaj išče, kje bi mogla preko državnega ali samoupravnega oblastva koga uničiti. Lepa agitacija je to ter predokus za povečanje samouprav in za svobodo, ki bo vladala v klerikalni državi. Dobro sta vzgo-

jila škofa Karlin in Jeglič svoje pristaše v krščanskem delu! Teško nam je razumeti, kako je na slovenskem drevesu mogla vzrasti taka hudobnost in izprijenost. Uniči, ubij ga s kolom, spravi ga ob službo, ob kruh, udari ga, če ne gre s teboj! To so gesla naših političnih »katoličanov«. In zakaj? Ali je teh 4000 mož kaj slabega storilo? Ali so to slabi gospodarji, škodljivci naroda, ali so to moralno nizko stoječi možje? Ne! Če bodo sto-

pili v SLS, bodo jutri »spoštovani katoliški možje« in pa »naše dobro ljudstvo«.

Le denuncirajte, »katoliki«, le sovražite in ubijajte, kradite bližnjemu dobro ime, božje pa po nemarnem izgovarjajte, dosegli ste, da smo se pod zastavo kmečke demokracije uedinili! Čim manj se boste držali božjih zapovedi VI, tem bolj se jih bomo mi in med nami bo vladalo bratstvo in potrpljenje. 43.000 nas je bilo volilo KDK 11. septembra 1927. Da nas bo drugič več, nam dokazuje Vaš strah.

Dr. Gregor Žerjav, narodni poslanec.

Manifestacije kmečke demokracije v Celju

Preko 4000 zborovalcev je na nedeljskem shodu KDK v Celju odločno povedalo, da zahteva enakopravnost vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov

Celje je doživelo v nedeljo lep dan, ko so tisoči manifestirali na shodu KDK za enakopravnost, svobodo in bratstvo.

Ko je došel zagrebški brzovlak, je oba predsednika KDK Pribičevića in dr. Mačka ter nekatere druge odlične predstavnike iz Zagreba prisrčno pozdravil bivši župan dr. Hrašovec in mala deklica je obema voditeljema izročila šopke. Kmalu je prispel tudi brzovlak iz Ljubljane, s katerim so dospeli: narodna poslanka dr. Žerjav in Pucelj, podpredsednik SDS Ribnikar, oblastni poslanec inž. Zupančič in precejšnje število ljubljanskih pristašev. Poslanca dr. Pivko in Urek kakor tudi predsednik SDS iz Maribora dr. Lipold in drugi znani predstavniki organizacij iz mariborske oblasti so že prej prispeli v Celje. Vsem so na kolodvoru zbrane množice priredile prav topel sprejem.

Na velikem Krekovem trgu je od pooldne dalje neprestano naraščal dohod novih skupin.

Najdivnejši je bil prizor, ko je na Krekov trg prispel krasen sprevod iz Savinjske doline. Na iskrih konjih so se iz Aleksandrove ulice vsipali na trg dvoredi čvrstih kmečkih jezdecev. Za njimi velika skupina kolesarjev, nakar so sledili številni s smrečjem in zastavicami okrašeni dolgi vozovi s skupinami ubrano prepevajočih mož in fantov iz Št. Pavla, Zalca, Braslovč, Polzele, Gomilkega, Orle in Grajske vasi, Trnave ter drugih savinjskih krajev, ki tvorijo močne postojanke KDK.

Takoj nato se je začela polniti velika dvorana Celjskega doma, ki jo lahko prištevamo med najlepše in najprostranejše v Sloveniji ter je v kratkih minutah bila napolnjena do zadnjega kotička.

Z gromovitim navdušenjem so zbrani tisoči pozdravili v svoji sredini voditelje KDK, ko so s predsednikoma dr. Mačkom in Svetozarjem Pribičevićem prispeli v dvorano ter se po sredi podali na oder,

na katerega se je z galerije vsulo cvetje. Šele po par minutah se je vihar navdušenja polegel, nakar je bivši poslanec dr. Fr. Roblek pozdravil oba predsednika, poslanca in zbor.

Soglasno je bil za predsednika zbora izvoljen dr. Kalan, za podpredsednika pa gg. Roblek in Plaskan.

Predsednik dr. Ernest Kalan je pozdravil najprej oba predsednika, katerima so zborovalci znova prirejali burne ovacije. Pozdravil je druge navzoče poslanca, se spomnil žrtev borbe za enakopravnost pokojnih Stjepana in Pavla Radića ter dr. Gjura Basarička. Po prisrčnem pozdravu vseh zborovalcev in lepem nagovoru je dr. Kalan podal besedo narodnemu poslancu Ivanu Pucelju, ki ga je dvorana navdušeno pozdravila. Izvajal je g. Pucelj med drugim:

»Za Siskom je sledilo Celje.

Kaj vse je storil dr. Korošec, da se še bolj prikupi hegemonistom s tem, da prepreči našo manifestacijo.

Slišali smo in čitali, da je »Slovenec« na dan 10. obletnice našega osvobojenja zapisal, da bodo pazno gledali, kdo od javnih nameščencev bo imel pogum prisostvovati današnjemu zboru. VI, javni nameščenci, pa se niste zball, vi ste na strani svobodnega naroda.

Kakor hoče ves narod na Hrvatskem svobodo, tako hočemo tudi mi Slovenci svobodo.

Na znanem predlogu, ki je na predvečer groznega umora v Narodni skupščini ta zločin že posredno napovedal, je tudi slovensko ime. Ta predlog je podpisal tudi član klerikalnega kluba Vladimir Pušenjak. Nobenega človeka ni v tej stranki, ki bi zahteval obračun.

Ko boste šli domov, ne nosite samo naših pozdravov! Treba je delati.

Le, če bomo delali, bomo tudi zmagali.

Izvajanja poslanca Pucelja je množica ponovno prekinjala z odobravanjem in se mu ob zaključku zahvalila z dolgim ploskanjem in vzklikanjem.

Dvorana je zaorila od novih navdušenih vzklikov in novega ploskanja, ko je podal predsednik besedo narodnemu poslancu dr. Žerjavu, ki je med napeto pozornostjo izvajal med drugim:

1a AMERIKA

je gosta in trpežna tkanina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

Kaj pričakuje narod od KDK? On pričakuje, da bo zlomila hegemonijo v naši državi.

Teško je reči z nekaj besedami, kaj je hegemonija. Lahko bi se reklo, da je hegemonist oni, ki hoče živeti na račun dela drugih. Ne gre tukaj samo za davke, za njihovo izenačenje. Gre za kruh, za zaposlenje, za pravično razdelitev denarja, ki ga izdaja država. Gre za način, kako se davki pobirajo. Gre za denar, ki je zbran v Državni hipotekarni banki, v Obrtni in Narodni banki, za kmetijske kredite. Povsod tukaj vidimo, kako se državni kredit poklanja samo nekaterim pokrajinam na škodo drugih.

To vse skupaj je hegemonija; njo onemogočiti, je glavna naloga KDK, je glavni cilj revizije ustave. Nova ustava naj garantira, da ne bo hegemonije.

Ko bo urejena ustava, pa pričakujemo od KDK gospodarskega dela, predvsem za našega kmeta, ki je podlaga naše države, in na tej podlagi za vse druge stanovce.

Ze štiri mesece je na krmilu klerikalna stranka. Ali pa je dr. Korošec kaj prinesel Sloveniji?

Ali je g. Korošec Sloveniji kaj koristil? Mi zaman iščemo sadov njegovega dela.

Hotel je združiti Slovence in Hrvate. Hrvati pa vedo, da žive tostran Sotle in Kolpe stotisoči, ki čutijo tako kakor oni.

V našem velikem boju za enakopravnost je ogromna večina slovenske duhovščine svoj narod zapustila in šla v nasprotni tabor, tako da služi danes hegemonistom.

Vsa besnost režima je naperjena proti naprednemu ljudstvu v Sloveniji. A vse to je minljivo. Naša dva voditelja sta lahko sigurna, da bodo slovenski kmečki demokrati vzdržali do zmage, čeprav nas najbolj hudo pritiskajo.

S ponovnim odobravanjem so zborovalci že med govorom pokazali, da jim govori dr. Žerjav od srca, ob zaključku pa so mu zopet priredili dolge, tople ovacije. Zatem je povzel besedo predsednik KDK dr. Vlado Maček. Sprejem, ki so mu ga zborovalci priredili, je pokazal, da je napredna Slovenija odprla svoje srce že tudi nasledniku Stjepana Radića, kakor ga je bila odprla velikemu pokojniku samemu. Z balkona se je vsipalo na hrvatskega voditelja cvetje. Šele po

dolgih minutah je prišel dr. Maček do besede. Izvajal je med drugim:

Velika borba, ki smo jo započeli, nas je privlela tudi v Celje, v središče štajerske Slovenije.

To je borba vzhoda in zapada, borba kulture in nekulture, to je borba morale in nemorale.

Če pa nam je jasno, kakšna je ta naša borba, potem si lahko predstavljamo, kakšno mesto zavzema

dr. Korošec, ki se je postavil na stran, na katero ne bi smel ne kot kulturni človek, ne kot sin Slovenije, še manj pa kot duhovnik katoliške cerkve.

Neprestano se naglašja, da je vera v nevarnosti. Jaz pa mislim, da bi ti ljudje ne reševali vere niti v primeru, ko bi bila vera stokrat ogrožena. Hrvatsko kmečko ljudstvo že od nekdaj dobro razlikuje vero od politike, cerkev od duhovnika. Dočakali smo to, da je to razliko sprejela tudi hrvatska duhovščina. Na nedavni seji, ki so jo imeli hrvatski duhovniki v Zagrebu, je bila sprejeta resolucija, v kateri je jasno izrečeno, da se je duhovščina postavila na stališče, da je treba v vero verovati, v politiki pa razsojati.

Hrvatski duhovniki so zavzeli stališče, da priznavajo svojim škofom vodstvo v cerkvenih in verskih poslih, da jim pa nikoli ne morejo priznati vodstva v političnih poslih.

Vsi, ki smo tu zbrani čutimo, da bije dvanajsta ura za borbo za enakopravnost, a ne za enakopravnost na papirju, marveč za resnično enakopravnost.

Ob zaključku svojega govora je bil dr. Maček ponovno predmet viharnih ovacij. Niso se še polegale, že so znova zabučale, ko je dal predsednik besedo neustrašnemu borcu za svobodo in enakopravnost Svetozarju Pribičeviću. Tudi njega je obsulo ženstvo z balkona s celim dežjem cvetja, množica pa ga je navdušena pozdravljala s ploskanjem in vzklikanjem, s klobuki in robci. Ko so se ovacije polegale, je Pribičević izvajal med drugim:

V Sloveniji je treba pomniti to, da je g. dr. Korošec glavni krivec, da se mi še vedno moramo boriti proti centralizmu.

V onem hipu, ko bi klerikalci zapustili beograjsko skupščino, bi padel centralizem v naši državi.

Naj z nekolikimi besedami odgovorim tudi na trditve davidovičevskih demokratskih prvakov. Obtožili so nas, samostojne demokrate, da nismo hoteli združiti z demokratsko stranko pevolitvah 1927. Res so nam predlagali združitev, niso pa se hoteli odpovedati Vukičeviću. Zato smo se začeli pogajati s pokojnim Radićem, ker smo spoznali, da davidovičevci zahtevajo združitev s SDS samo zato, da preprečijo slogo SDS in radičevcev ter da utrde srbijansko hegemonijo.

Združitev SDS in davidovičevcev bi pomenila utrditev srbijanske hegemonije, koalicija radičevcev in SDS pa pomeni rušitev srbijanske hegemonije ter zmago načela enakosti in enakopravnosti v državi.

Radić in jaz sva takoj nato ponudila demokratski stranki, naj bi se vsa demokracija v državi združila, torej ne samo demokratska stranka in SDS, nego vsi demokratični elementi od SDS pa do radičevcev in zemljoradnikov. Vi veste, da so to odklonili.

Če so davidovičevci pravi Jugoslovenci, naj nam sedaj po desetletnem uničevanju države izročijo svoje dosedanje pozicije in

naj svoje Jugoslovenstvo dokažejo s tem, da prepuste vodstvo v državi prečanom.

Nobenega dvoma ni o tem, da je nastal po umoru 20. junija v Narodni skupščini nov položaj v naši državi. Že samo ta zločin bi zahteval, da se Narodna skupščina razpusti in izvedejo svobodne volitve. Toda svobodne volitve bi pomenile grob srbijanske hegemonije, smrt centralizma, smrt korupcije. Zato vidite,

kako se boje srbijanske stranke svobodnih volitev.

In sedaj na koncu nekoliko besed vam Slovincem. Mnogi od vas so bili v Ameriki, kjer so videli, da ima narod s preko 100 milijonov duš le dve veliki stranki in eno manjšo. Naša mala Slovenija ima najmanj deset strank, naš mali jugoslovenski narod pa razpolaga kar s 25 strankami! Rekord drži samo še Poljska, ki je osrečena z

Soteščan:

Maščevanje pravice

Povest.
(Dalje.)

Kakor bi trenil je zbežala starka z omamnim zeliščem, izginiti so tudi pritlikavci, luč je pričela pešati, s kraljično sta ostala sama v šotoru.

«Maruška ni rojena za ljubezen», ga je rahlo udarila po prstih. «Moje telo mora ostati čisto — tako zahtevata dobri duh in vsa moja rodovina. Nikogar ne morem osrečiti, moja ljubezen ne sme goreti na tujem ognjišču.»

«Ne greši zoper prirodu!» se ji je posmehnil. «Človek si kakor mi, ki smo ustvarjeni za sedanjost.»

«Ubili so mi srce in umorili občutke...»
«Kri ni voda in srca ti ne morejo ubiti.» — To izrekši je potegnil iz žepa svilen, z dragulji obšito nogavico, napolnjeno s srebrniki. Vablivo jo je potresel, zakaj omamiti jo je hotel s prijetnim žvenketom ter ji vzbuditi slast do denarja. Kakor otroku ji je tlesnil z jezikom ter ji položil rejeno nogavico med šumečim rožljanjem v njeno naročje. «To je šele prvo darilo», ji je zapeljivo pošepnil.

«Prvo in morda tudi zadnje...» mu je vrnila denarnico. «Tvoje je srebro, a moja je čast — Maruška se ne prodaja!»

Odločni odpor ciganke ga je ponižal in osramotil; še enkrat jo je poželjivo pogledal, na kar je povsobil obraz in rekel: «Zbogom, Jepa Maruška! Zdrava bodi in nikar me ne

pozabi! Daj mi nekaj za spomin iz tvojega kraljestva!» Zadnjo besedo je izrekel tiho in boječe prav pred odhodom.

Množica okrog šotorov se je med tem skoro popolnoma porazgubila. Cigani so zastražili prostor; pri vsakem izhodu sta stala dva možaka, oborožena z bodalom in samokresom.

Tovarnar ni bil strahopetnik, vendar se je tresel ob misli, da sta cigana slišala njegov pogovor s kraljično in da hočeta kaznovati njegovo predrznost. Že je hotel zaviti v stran in preskočiti ograjo, ni pa se mu zdelo varno, zakaj cigana sta ga neprestano opazovala.

Takrat je planil iz šotoru pritlikavec in hitel proti njemu. «Počakaj!» ga je ustavil. «Kraljična ti pošilja nekaj za spomin — skrivnostno zrcalo, ki ti bo nekoč pokazalo morilca in pa svetinjo ti poklanja s skrivnostnim grbom. Prepojena je z blagoslovom velikega duha, ki te bo čuval do konca življenja. Priporoči se mu, zakaj on je tvoj najboljši prijatelj.

«Hvala!» se mu je priklonil za dragoceno darilo. «Tudi jaz sem ji namenil spomin, dokaz hvaležnosti in spoštovanja. Polagam ji ga pred noge na čarodejnim prestolu.» — Potegnil je iz žepa rejeno nogavico, katero mu je velikodušno izročil.

«Maruška ne sprejme darila», ga je zavrnil.

«Vzemi ga ti kot prispevek k rodbinske-mu zakladu.»

Cigan je poskočil od veselja, vrzel se je predenj ter mu je pričel prepevati slavospeve.

«Dovoli mi, naj odidem», se mu je izvijal, naveličan njegovega spakovanja.

«Pojdi v miru, varovanec velikega duha, nič žalega se ti ne bo zgodilo!»

Palaron je pogledal okrog šotorov, da bi našel Martino, a nikjer ni bilo že več človeka, tako dolgo se je zamudil pri lepi Maruški v šotoru prerokovanja. Počasi je odšel proti mestnemu gatu, kjer se je spustil na klopico, kamor je sijala polna luna. Opazoval je kraljičino darilo — navadno zrcalo, v katerem ni videl drugega kakor svoj obraz; v svetinjo pa je bilo vtisnjeno: na eni strani trnjevenec z bodalom in na drugi mrtvaška glava.

13.

Vzlic izborni postrežbi se je Mavzar v Palaronovi palači silno dolgočasil. Bival je v imenitnem stanovanju; kar je pozelel, mu je bilo na razpolago, vendar ga je trla samota — pogrešal je tovariše in pa Olgo, svojo zaročenko. Večkrat je hotel oditi, toda Palaron ga je siloma pridržal, češ, da se še ni popolnoma pozdravil.

Nekega dneva pa se ni dal več odvrniti. «Zdaj mi ne branite, sicer bom pobegnil», se je pripravil na odhod.

«Pa pojdi, prijatelj!» se mu ni upal več ugovarjati. «Poiščite pa me ob vsaki potrebi, nikar se ne sramujte! Morda še ne veste, kolika je moja moč in veljava, pa tudi bogastvo! Ohranite me v najboljšem spominu; verujte, da ostanem vaš dolžnik, ker ste mi oteli najdražje, kar imam na svetu — življenje.»

42 strankami. Potrebno nam je, da družimo svoje sile. Prvi začetek je KDK.

V okvirju te KDK pa je treba izvesti napredno fronto v Sloveniji.

SPREJETA RESOLUCIJA.

Enako viharno kakor ob svojem nastopu je bil Pribečević pozdravljen tudi ob zaključku svojega govora. Ko je prišel zopet do besede predsednik dr. Kalan, se je iskreno zahvalil govornikom in prečital kratko resolucijo. Sprejeta je bila s splošnim odobravanjem in se glasi:

Manifestacijski shod v Celju dne 28. oktobra 1928.

1.) izreka vodstvu KDK popolno zaupanje in zahvalo ter ga poziva, naj nadaljuje odločno borbo proti sedanjemu režimu za ustvarjenje velikih ciljev enakopravnosti vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev;

2.) najodločneje protestira proti nameri vlade, ki hoče z milijardnimi posojili obremeniti državo, ter izjavlja, da teh posojil ne bo smatral za obvezne.

Po sprejetju resolucije je predsednik zaključil shod. Zopet so se ponovile ovacije KDK in njenim voditeljem in le polagoma se je praznila velika dvorana. Množica je vztrajala v njej kljub neznošni vročini do zadnjega z občudovanja vredno požrtvovalnostjo in discipliniranostjo.

Politični pregled

V nedeljo so se vršile po vsej

Bosni in Hercegovini občinske volitve,

ki so prinesle KDK velik napredek napram zadnjim skupščinskim volitvam. Zlasti veliki uspehi so bili doseženi v Hercegovini. Radikali so pri teh volitvah utrpeli precejšnji padec kljub temu, da so se v veliki meri posluževali orožništva, policije in političnega oblastva. Posebno

težek poraz so pa doživeli klerikalci,

ki so dobili po vsej Bosni in Hercegovini skupno komaj 24 odbornikov. To pomeni, da so klerikalci v tej pokrajini dočela propadli.

Zanimiv dogodek zadnjih dni je

zborovanje duhovnikov zagrebške nadškofije, združenih v društvu «Uzajamnost»,

na katerem je bila sklenjena objava posebne izjave glede na splošen politični položaj v državi. Ta izjava je bila objavljena te dni in priča, da je

hrvatska duhovščina odločena vztrajati za pravične zahteve zvesto ob strani hrvatskega naroda.

Med drugim pravi izjava: «Hrvatska duhovščina z živim zanimanjem spremlja sedanjo pravično borbo za svobodo in neodvisnost celokupnega hrvatskega naroda in vsakodnevno vneto prosi Boga, da bi narod v tej svoji pravični borbi vztrajal do konca in dosegel zaželjeni uspeh.»

To naj bi si zapisala v uho

naša slovenska duhovščina, ki se zaradi slepe strankarske zagrizenosti udinja hegemonistom

in nastopa proti onim, ki se bore za enakopravnost. Omembe je vredno dejstvo, da hrvatska duhovščina prosi Boga, da bi naši borci za enakopravnost dosegli uspeha, dočim pač naša duhovščina očitno moli za vladinovec.

Savčičeva akcija za sporazum med vladinovi in KDK, o čemer smo že pisali, ni mogla imeti uspeha,

ker se KDK ne more družiti in niti ne pogajati s hegemonisti,

katerih pogrešena politika je posredno zakrivila 20. junij. Savčiču se je te dni resno svetovalo, naj opusti nadaljnja brezkoristna prizadevanja za sporazum.

Po beograjskem časopisju se porajajo zadnje dni senzacionalne vesti,

ki napovedujejo umik dr. Korošca.

Govori in piše se marsikaj, tako na primer, da dr. Korošec ne mara stopiti v resno borbo s KDK.

SUKNO 261

iz največjih čeških in angleških tovarn, zanesljivo in trpežno blago v veliki izbiri in zmernih cenah pri

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

Verjetnejše bo pač, da so ga začeli radikali po malem odrivati, zaradi česar išče dr. Korošec primerne izhoda, da ne bi v usodnem trenutku njegova blamaža bila prevelika.

Kmetje brez denarja

Dolnja Lendava, 26. oktobra.

Nikdar še ni bilo takega pomanjkanja denarja kakor zadnji dve leti, posebno letos. Lahko se reče, da kmet marsikje nima denarja niti za sol in druge take nujno potrebne reči. Videti je, kako ljudje ne kupujejo blaga v trgovinah za denar, nego prineso rž, pšenico, fižol, celo krompir in sploh razne pridelke, ki jih zamenjajo za trgovinsko blago. Seveda se bodo posledice tega pokazale pomladi, ko bo primanjkovalo živeža.

Kje je vzrok pomanjkanju denarja? Vzrok so deloma razne prirodne nesreče, ki zadnja leta neusmiljeno tepo kmeta. Drugi, še večji vzrok pa

je nesrečna gospodarska politika, ki jo vodijo v Beogradu s pomočjo slovenskih klerikalcev.

Predvsem je naš kmet tepen pri trgovini z živino, ki se večinoma izvažajo v sosedne države, zlasti v Avstrijo.

Visoka carina onemogoča višje cene in kmet ne more prodati svoje živine malo dražje,

da bi čutil prirastek pri gospodarstvu. Sploh pravijo kmetje, se živine več ne izplača rediti. Trgovinska pogodba, ki se je sklenila z Avstrijo, grozi popolnoma gospodarsko uničiti vse Prekmurje. Vse reči, ki jih kmetje prodajajo, so poceni, a predmeti, ki jih mora kmet kupovati, so dragi, osobito razni monopolski predmeti. Vsemu temu pa moramo iskati vzroka na najvišjem mestu, pri vladi.

Lahko se reče, da sedanja vlada vodi pravo protikmečko politiko,

in to čuti kmet v prav obilni meri na svojem gospodarstvu, ki od dne do dne propada.

Strašno zlo je za našega kmeta, da ne more dobiti posojila po nizkih obrestih. Pomanjkanje denarja pa izrabljajo židovske posojilnice, ki dajejo denar brez porokov in na takojšnjo vknjižbo kmetom po neverjetno visokih obrestih.

Mavzar se mu je zahvalil in priporočil njegovi naklonjenosti. Naveličal se je neprestanega hvalisanja, žal mu je bilo, ker se že ni prej otrešel vsiljivega dobrotnika, ki mu je podaljšal hrepenenje po zaročenki.

Prišel je strežnik s kovčgom, napolnjenim z obleko, s perilom in z raznimi darili. Postavil ga je pred odhajajočega mladeniča, kakor mu je bilo naročeno.

«Vzemite za plačilo!» mu je namignil darežljivec. «To malenkost vam poklanjava — jaz in gospa Martina. Pa kmalu se zopet oglasite!»

Milan je odhitel s kovčgom po najbližji ulici v svoje stanovanje, tu ga je odložil, zakaj več se ni mogel ustavljati hrepenenju po svoji zaročenki. «Oh, kako dolgo se že nisva videla!» jo je pozdravil in pobožal po nežnem obrazu.

«Pa toliko časa si se zamudil!» mu je očitala. «Povej mi, kaj se ti je pripetilo?»

«Pozneje, Olgica, pozneje. — Kaj pa teta? Pisala si mi, da je nevarno obolela.»

«Teta je ozdravela. Kakor jo je nagloma napadlo, tako ji je zopet odleglo.»

Medtem je vstopila Gogarica, ki pa se je hotela takoj vrniti, toda Milan jo je prijel za roko ter jo je prijazno nagovoril.

Starka mu je v odgovor nekaj zamrmrala, na kar ga je z osornim pogledom premerila od nog do glave. Še nikdar ga ni videla tako imenitno oblečenega, vsa njegova obleka je bila prepojena s prijetno vonjavo.

«Veseli me, da ste srečno preboleli», je prišel do besede. «Kakor vidim, vam je bolezen celo koristila, ne pa škodovala.»

«Slana ne ožge plevela... To bi že moral vedeti iz svoje izkušnje...»

«Že zopet stara pesem!» se mu je mahoma skalilo veselje. «Teta, nisem vas hotel žaliti!»

«Ali misliš, da te bom božala z rokavicami?» je nenadoma zagrmela. «Rekla sem ti že, da se oprimi poštenega dela, ali pa se več ne prikaži pred moje obličje. Tudi Olga se ne bo več ukvarjala s tabo za mojim hrbtom.»

Starka je zardela od togote, da se ji je kar kadilo z obraza. Izzivalno je uprla roki v bok in čakala, kaj ji bo odgovoril.

Milan ni bil pripravljen na jezični spopad, niti od daleč ni pričakoval, da mu bo teta pokazala vrata. Molče se je obrnil in pomolil desnico Olgici, ki se je stisnila v kot in bridko ihtela.

«Zbogom, dragica!» ji je pošepnil. «Ostani mi zvesta in ne jokaj, zakaj po vsakem viharju posije solnce. Časi se vedno spreminjajo in večno ni nobeno trpljenje!»

«Zapeljivec!» je Gogarica godrnjala. «Kako mamljivo zna govoriti!»

«Na svidenje, teta!» ji je zaklical, na kar je odšel in zaloputnil vrata.

Dekle se je sesedla na klop, obraz si je zakrila s predpasnikom ter je glasno zaplakala.

«Ne tuli za ničvrednikom!» je zarohnela. «Ali hočeš tudi ti za njim v pogubo? Pogledaj ga, kako je bil našemljen in dišal je kakor lekarna! Tak človek je rojen za pogubo, dobro si zapomni!»

«Oh! In vendar ga ljubim!» se je zvijala ter si ruvala lase. «Vem, da brez njega ne bom mogla živeti.»

«V delu si poišči razvedrila, sicer boš še bridko obžalovala svojo neumnost.»

«Nikoli ga ne bom mogla pozabiti...»

«Otresi se ga pravočasno, siloma ga vrz med staro šaro. Ako se že hočeš omožiti, ti nazadnje ne morem braniti; vzemi pa čevljarja Tineta, da boš preskrbljena na stara leta.»

«Ako ne vzamem Milana, se sploh ne bom nikoli poročila...»

«No, pa s Tinetom se tudi poznata, ne boš mi utajila.»

«Seveda se poznavata, a to je še premalo za poroko.»

«Navadi se ga, potepina pa pozabi. Videla boš, da bo prav in da sem ti dobro želela.»

«Nikoli, teta! Obljubila sem mu — dala sem mu častno besedo.»

«Kakor hočeš. Kadar se ti bo povračevalo, vzemi za pokoro in vedi, da me nisi poslušala.»

«Kaj pa, če se bo Milan poboljšal in krenil na pravo pot? Sicer pa mu ne morete kaj posebnega očitati.»

«Druži se z ljudmi, ki mu zastropljajo ljubezen do domovine...»

Mladenka je preslišala očitek, s tresočo roko je odprla okno in gledala po poti, po kateri je odšel njen zaročenec. Takrat je bil že daleč za ovinkom, hitel je v mesto s sklepom, da si poišče pošteno delo.

(Dalje prih.)

Če pa kmet ne zmore niti obresti, se lepega dne znajde pred strašnim položajem: vse bo prodano!

In koliko je primerov, da so dobri gospodarji danes brez posestev!

Tu moramo pred vsem pokazati na posojilnico (stara kasa) v Dolnji Lendavi, ki je dajala ljudem posojilo po 36 %, potem po 24 % in sedaj po 18 %, deloma še po 20 %. Jasno je, da ni baš malo ljudi, ki so postali žrtve takih nečuvjenih obresti. Toda drugje ni dobiti denarja. To je res žalostno in nujno bi bilo potrebno, da se take obresti onemogočajo. Kar je klerikalnih posojilnic, pa dajejo posojila le svojim pristašem, a tudi niso v stanju dajati velika posojila.

Pomanjkanje denarja na kmetih in s tem propadanje kmetijskih gospodarstev je že tako očitno, da se človek v resnici čudi, zakaj se zastopniki ljudstva ne brigajo za to perečo zadevo. Zakaj se ne zgane vlada, ki ji načeljuje g. dr. Korošec, ki včasih pogleda tudi v Prekmurje?

Kmetu je treba dati posojilo, če že ne brezobrestno, pa vsaj po zelo nizkih obrestih, da se gospodarsko opomore in se obvaruje pred odiranjem.

Kredit za kmetijske zadrage je določen tudi za razdružitev kmetov, se je nekaj govorilo v Beogradu. Toda resnica je: kdor je bliže peči, bolj se greje, in kdor je bliže Beogradu, več dobi. Ves denar le v Beograd, v Srbijo, našemu kmetu pa nalagajo visoke davke. Seveda je s kmetijskimi krediti prav tako kakor pri Obrtni banki: srbijski obrtniki dobe 49 milijonov dinarjev, slovenski pa četrt milijona! Taka je enakost pod kleroradikalno vlado.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Dne 1. novembra ob 1/8. zvečer se bo ponovila v Sokolskem domu znana žaloigra «Mlinar in njegova hči».

ZABRNICA PRI ŠKOFJI LOKI. Dramski odsek prostovoljnega gasilnega društva v Zabnici je v soboto 27. oktobra otvoril z Remčevu petdejanko «Zakleti grad» letošnjo gledališko sezijo. Igro so

v nedeljo 28. oktobra ponovili. V splošnem je predstava dobro uspela. Oder je, če upoštevamo skromne podeželske razmere, popolnoma zadovoljeval. Tudi igralci, skoro sami kmetiški fantje in dekleta, so igrali nepričakovano dobro, zlasti glavne vloge so bile posrečeno razdeljene. Odlikovala sta se zlasti Sholar in grofica Katarina; tudi grof Ludovik bi odigral svojo vlogo prav dobro, če bi bil glasnejši. Večni žid se je dobro vživel v svojo vlogo. Tudi pisar ni bil slab; le z gestami je zelo štedil. Nekoliko je motila monotono nekaterih igralcev in pretiho govorjenje. Kljub tem manjšim napakam, ki jih bodo igralci sčasoma gotovo odpravili, je bilc dobro igrano, kar je velika zasluga tako režiserja g. C. Oblaka, ki je tudi v postavitvi odra pokazal veliko spretnost, kakor igralcev samih, ki so se res potrudili. Obe predstavi, zlasti nedeljska, sta bili dobro obiskani.

BLED. V sredo je prišel predavat v Sokolski dom g. dr. Krajc iz Ljubljane o prvi pomoči v neugodah. Bilo je mnogo poslušalcev, ki so pazno sledili predavateljevim izvajanjem ter jih živahno odobraval. — Zmagovalec pri Solunu maršal d'Esperrey je posetil tudi Bled, ki je izredno lep sedaj, ko se spreminja barva listju.

DALJNI VRH. (Smrtna kosa.) Dne 25. oktobra je izdihnila svojo blago dušo vdova Marija K o t a r j e v a v visoki starosti 84 let. Pokojnica je bila marljiva, prijazna in ugledna gospodinja. Svojo družino je zelo lepo vzgojila. Kljub visoki starosti je brez očal še čitala, šivanko sama vdevala in šivala ter še kako lahko domače delo opravljala. Zadnja leta je živila pri svoji hčeri in zetu Francu Žagarju, pri katerem je vživela velik ugled in spoštovanje, tako da se je večkrat sama izrazila, da takega dobrega zeta, kot ga ima ona, ni na svetu. Vsi sorodniki in prijatelji se srčno zahvaljujemo družini Žagarjevi za njene dobrote, ki jih je delila ubogi starki. Prav tako se zahvaljujemo vsem spremljevalcem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku. Imela je lep pogreb. Naj počiva mirno v Gospodu, nam pa naj ostane v blagem spominu.

POLENSAK. Gospod urednik, tudi jaz bi prosil za mal kotichek v naši ljubi «Domovini». Naš g. župnik toliko kriči čez našo ljubo «Domovino», ki ni zakrivila še ničesar hudega. Mar bi g. župnik včasih malo potegnil za ušesa tista na zunaj

zelo pobožna dekleta, navdušene klerikalke, ki kaj rade plešejo na večernih prireditvah. — Tukaj je umrl te dni blag mladenič Blaž Ploh! v svoji najlepši mladosti. Bodi mu lahko zemljica!

ST. RUPERT. Naš kaplan g. F. se je izrazil v nekem svojem govoru: «Škoda, da ni vse tako, kakor bi moralo biti.» Ali Vam je žal za občinsko komando, ki ste jo letos z ljudsko sodbo izgubili? Prihaja čas, ko se bodo tudi drugi otrešli komande farovža, kakor smo se je v naši občini. Kmet izpregleduje, kdo je zanj in kdo proti njemu. Ali je padel v Narodni skupščini kak slovenski duhovnik, ki bi se boril za kmečko enakopravnost? Ne, padli so ljudje iz naših vrst, ki se dan za dnevom množe. Vsak pameten človek, ki mu je mar za boljšo bodočnost, si bo priznal za svoja voditelja gg. Svetozarja Pribečeviča in dr. Gregorja Žerjava, ki jima kličem: «Živela!» — e.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

GNOJIMO SADNEMU DREVJU.

Sadje bi nam lahko veliko več vrglo, ako bi mu posvetili potrebno pažnjo in ga ne bi tako zanemarjali, kakor je pri nas navada. Vsaj potrebuje sadno drevje ravnotako gnoja in dobre nege kakor druge rastline. Pri nas se na to stran veliko premalo stori in zato so naše letine tudi tako redke in pomanjkljive. Nobena stvar na kmetih ni tako zanemarljiva kakor je sadno drevje in kakor so gnojilca. Pri sadnem drevju pričakujemo vse od letine, kakor da bi gnojenje in druga strežba ne imeli nobenega vpliva na njegovo rodovitost, na njegovo rast in zdravje.

Če vidimo, da nam sadno drevje v rodovitosti zaostaja, če nima nobene prave rasti, če postaja skorja starikava, če ga napadajo razni lišaji, potem je to dosti očitno dokaz, da se slabo počuti in da mu manjka življenskih moči. Takemu drevju je treba pomagati in gnojiti. Če zahtevamo od sadnega drevja redne rodovitosti, — in to moramo — potem mu je treba tudi redno gnojiti. Po vsaki dobri letini mu je treba posebno dobro gnojiti, da se zopet opomore in pride do novih moči. Z vsako dobro letino se namreč zemlja izmolze.

A. S. Puškin — G. Strniša:

Razbojnik Dubrovski

(Dalje)

«Pozdravljena, pozdravljena Nana», je ponašal in pritiskal dobro starko na srce. «Kaj pa oče? Kje je, kakšen je?»

Ta trenutek je vstopil stariček visoke rasti, ki je s težavo vlekel noge za seboj; bil je bled, oblečen v nočno haljo in čepico.

«Kje je Vladko?» je vprašal s slabotnim glasom in že je Vladimir iskreno objel svojega očeta. Veselje je bolnika vidno pretreslo; oslabel je, noge so odpovedale in pal bi bil, če bi ga sin ne podpiral.

«Zakaj si vstal iz postelje», ga je karala Jegorovna. Starca so odnesli v spalnico; mož se je trudil, da bi z Vladkom govoril, pa so se mu misli v glavi kar mešale in govoril je brez zveze besed. Utihnil je in zaspal. Vladimir je njegovo stanje porazilo. Uredil si je vse v očetovi spalnici in prosil, naj ga puste samega z njim. Domačini so se poizgubili in se vsi spravili nad Grišo, vlekli so ga v poselesko sobo, kjer so ga po domače nasitili z vsjo dobrodušnostjo ter ga utrudili s samimi vprašanji in pozdravi.

IV. poglavje.

Po preteku par dni od svojega prihoda se je Vladimir Dubrovski hotel poprijeti cele zadeve, pa njegov oče ni bil v stanu, dati mu potrebna pojasnila; Andrej Gavrilovič sam je bil pa brez vsakega zastopnika. Ko je Vladimir pregledoval papirje, je našel samo

prvo pismo sodnega prišednika in koncept odgovora nanj. Iz tega si ni mogel predočiti jasne slike o spornem vprašanju; ker se je zanašal na pravico v tej zadevi, je sklenil čakati.

Med tem se je zdravje Andreja Gavriloviča dnevno slabšalo. Vladimir je predvideval njegov skorajšnji konec in se sploh ni odstranil od postelje starca, ki je postal popolnoma otročji.

Ta čas je sodni rok potekel; vzklika ni vložil nihče in Kistenevka je pripadla Trojekurovu. Priklanjajoč se in pozdravljajoč se je javil Sabaškin in prosil Trojekurova, naj mu sporoči, kdaj bo blagovolil zasesti novodobljeno posestvo in če ga bo zasedel sam ali v to koga pooblastil. Kirila Petrovič je bil v zadregi. Po svoji naravi ni bil lakomnik in le želja po maščevanju ga je pripravila tako daleč; mučila ga je vest. Vedel je, v kakšnem stanju se nahaja njegov nasprotnik, stari hvariš njegove mladosti, in svoje zmage ni bil vesel. Grdo je pogledal Sabaškina, iskajoč vzrok, kako bi se ga odkrižal. Ker pa vzroka trenutno ni našel, je Sabaškina nahirnil: «Izgini! To je moja stvar!»

Ukazal je zapreči lahko kočijo in se toplo oblekel. Bilo je koncem septembra. Nato se je popeljal iz dvora, sam vodeč konja.

Skoro je zagledal dom Andreja Gavriloviča. Dušo so mu napolnila nasprotujoča si čuvstva, maščevalno zadoščenje in oblastnost sta zagluševala v njem plemenitejšo čute, ki so pa naposled vendarle zmagali. Sklenil je, pomiriti se s starim sosedom, izbrisati vse sledove prepira in mu vrniti njegovo lastnino.

Ko si je tako potolažil dušo s samimi blagimi nameni, se je spustil v dir proti vrtu svojega sosedu in zapeljal naravnost na njegov dvorec.

Ta čas je sedel bolnik v spalnici pri oknu. Spoznal je Kirilo Petroviča in na obrazu se mu je pojavil izraz nenavadnega nemira; običajno bledoto je zamenjala temna rdečica, oči so se mu zasvetile, a iz ust so mu prihajali nerazumljivi glasovi. Sin, sedeč pri njem, pregledujoč gospodarske knjige, se je prestrašil.

Bolnik je kazal s prstom na dvor z izrazom strahu in sovraštva. Ta hip se je začul glas in težki koraki Jegorovne. «Gospod, gospod, Kirila Petrovič je prišel. Kirila Petrovič je zunaj!» Takoj nato je vzdihnila: «Moj Bog, kaj je vendar, kaj se je zgodilo?» Starec je skušal dvigniti robove svoje halje in vstati, vzpel se je in pal nazaj ter obležal brez zavesti. Tudi dihal ni več, zadela ga je kap. «Hitro, hitro v mesto po zdravnika!» je kričal Vladimir.

«Kirila Petrovič vas vpraša...» je dejal vstopivši sluga. Vladimir ga je divje pogledal: «Reci Kirilu Petroviču, naj kmalu izgine, sicer ga dam vreči iz dvora! Hajdi!» Sluga je veselo hitel izpolnit ukaz svojega gospodarja. Jegorovna je vila roke: «Batjuška ti naš,» je rekla s cvilečim glasom, »svojo glavo pogubiš! Kirila Petrovič nas bo požrl!»

«Molči, Nana», je dejal srdito Vladimir. Pošlji takoj Antona v mesto po zdravnika!» Jegorovna je odšla. V predsobi ni bilo nikogar; vsi so hoteli na dvor gledat Kirilo Petroviča. Prišedši venkaj so čuli odgovor, ki ga je prinesel sluga v imenu svojega mla-

Pri sadnem drevju je posebno tudi na to gledati, da mu ne manjka apna v zemlji, kajti apno igra zelo važno ulogo pri prehrani in večji rodovitosti drevja. Pri nas se na to dosedaj ni pazilo, daši je ugodni učinek apna na rodovitost in sploh na zboljšanje zemlje znan.

Prav sedaj v jeseni imamo lepo priliko, da storimo kaj več za naše sadne vrtove in jim pomagamo z gnojenjem. V ta namen je porabiti pred vsem razna domača gnojila, ki so najcenejša in najbolj izdatna. Hlevski gnoj, gnojnica, kompost, vse to so dobra gnojila za naše sadno drevje. Če manjka teh gnojil, se moramo zateči k umetnim gnojilom, sedaj jeseni k Tomasovi žlindri in kalijevi soli, zgodaj spomladi pa z apnenim dušikom.

Po sadnih vrtovih, kjer raste trava pod drevjem, je gnojenje potrebno tudi zaradi trave, ki rabi sama mnogo živeža, ako naj daje bogate košnje. Z gnojenjem sadnih vrtov ustrezamo torej na dve strani, zlasti pa sebi, ki imamo glavno korist od tega. Zapomnimo si, da daje le skrbno gojeno drevje lepe pridelke in da ima vsako polovičarsko delo le polovičarske uspehe za seboj. Tudi pri sadnem drevju velja pregovor: Brez dela ni jela.

SUHO KRMLJENJE MOLZNIH KRAV.

Molzna krava potrebuje tudi pri suhem krmljenju tečne klaje in skrbne strežbe. Predvsem je važno, da skrbimo za krmila, ki so dosti tečna. Zavisno je to z ene strani od krmskih pridelkov, ki so nam na razpolago, z druge strani pa od tega, kako gre mleko v denar. Čim laže ga oddajamo in čim boljše ceno ima, tem več dobrega bomo lahko nudili molzni govedu, da bo več molzla. V takih razmerah posegamo tudi po močnih krmilih, ki jih moramo kupovati. Glavno je, da se nam izplačajo. V nasprotnem primeru pa, če manjka prilike za ugodno oddajo mleka in če so tudi vse druge razmere manj ugodne za mlekarstvo, se bomo omejevali le na domača krmila, ki morajo biti pa tudi dosti tečna in zdrava, da nam živali uspevajo in da prinašajo primerne koristi. Pomisliti moramo, da potrebuje krava sploh tečne krme z ozirom na to, da jo uporablja na tri strani, in sicer prvič za ohranitev svoje telesnosti, t. j. za vzdrževanje svoje telesne teže, drugič za proizvodnjo mleka in tretjič za razvoj svojega sadu. Zato tudi vidimo, da je živinoreja

povsod tam slaba, kjer je kravjereja zanemarjena in polovičarska.

Kakor je v poletnem času dobra paša najboljša krma za molzno goved, tako sta v zimskem času dobro seno in otava najbolj prikladna klaja za te živali. Srečni so kraji, kjer pridelujejo dosti take krme. Pri nas je po navadi manjka, tako, da si moramo pomagati z različno slamo. Poleg dobrega sena lahko pokladamo do tretjine dobre slame, poleg tečnejše detelje tudi nekaj več, tudi dobro polovico. Seveda je prav in dobro, če manj redilna krmila popravljamo s tečnimi otrobi, oljnimi tropinami, kakor hitro vidimo, da se nam vse to dobro izplača. Ker nam suha krma ne daje takega užitka kakor sočna paša in sploh sočna krma, zato ravnajo živinorejci prav pametno, če pokladajo molznim kravam v zimskem času sočno peso in drugo korenstvo, ki prav ugodno vpliva ne samo na zdravstveno stanje, ampak tudi na večjo mlečnost. V krajih z razvitim mlekarstvom pokladajo sploh peso molznim kravam, da dobe več mleka. Tudi pri nas se moramo nagibati k pokladanju sočne pese, da bomo dosegli v času suhega krmljenja več uspeha z rejo molznih krav. Važno vlogo igra tudi pri suhem krmljenju tudi klajno apno in sol, ki se imata po potrebi pokladati.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Položaj na domačih tržiščih se je precej ustalil. Le Amerika pokazuje zopet malo čvrstejše razpoloženje zlasti za turščico, ki je letos vobče zelo draga. Na ljubljanski blagovni borzi so ostale cene nespremenjene.

ŽIVINA. Kljub temu, da so se zaradi grozečega pomanjkanja krme obetale zelo nizke cene, se vendar, hvala Bogu, to ni zgodilo v prehudi meri, ker pomanjkanje krme obstoja le mestoma. Cene napram prejšnjemu tednu v glavnem brez sprememb.

HMELJ. Na žateškem hmeljskem trgu je bil promet preteklo dni precej živahen. Pri stalnih

ŽENINI IN NEVESTE

kadar kupujete balo, oglejte si bogato zalogo vseh vrst manufakturnega, volnenega, svilenega, platnenega blaga pri znani trdki

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

dega gospoda. Kirila Petrovič je čul odgovor, na drožki sedeč; lice se mu je pomračilo kakor noč, prezirljivo se je nasmehnil, premeril služinčad divje z očmi in se peljal korakoma okrog dvora. Pogledal je tudi v okno, kjer je minuto prej sedel Andrej Gavrilovič, a zdaj ga ni bilo več. Nanja je stala zunaj, pozabivša ukaz gospodarja, služinčad je glasno govorila o tem, kar se je pravkar dogodilo. Naenkrat je stal med njimi Vladimir in kriknil: «Zdravnika ni več treba, oče je umrl.»

Nastal je nemir, ljudje so drli v sobo starega gospoda, ki je ležal v naslanjaču, kamor ga je bil prenesel Vladimir, desnica mu je visela k tlom, glava je bila sklonjena na prsi, v telesu ni bilo nikakega znaka življenja. Jegorovna je tulila. Sluge so obkrožile truplo, ki jim je bilo izročeno v oskrbo, umili so ga in oblekli v uniformo še iz leta 1797. ter ga položili na ono mizo, za katero so toliko let služili svojemu gospodarju.

V. poglavje.

Pogreb je bil tretji dan. Truplo bednega starčka je ležalo v rakvi, povito v mrtvaški prt in obkroženo od sveč. Obednica je bila polna slug, nosačev. Vladimir in sluge so dvignili rakev. Svečenik je šel spredaj, za njim dijakon, pojoč pogrebne pesmi. Gospod Kistenevke je šel poslednjič čez prag svojega doma. Rakev so nesli skozi gozd, za katerim je stala cerkev. Dan je bil jasen in hladen; z drevja je padalo suho listje. Ko so prešli gozd, so se bližali leseni cerkvi, ki jo je obkrožalo pokopališče v senci starih lip. Tam je počivalo truplo Vladimirove matere. Poleg

njene gomile so dan prej izkopali svež grob. Cerkev je bila natlačeno polna seljakov, ki so se prišli poslednjikrat poklonit svojemu gospodu. Mladi Dubrovski je stal pod korom; ni jokal, ne molil, a izraz njegovega lica je bil strašen. Mrtvaški obred je bil končan. Prvi je pristopil Vladimir, da se je poslovil, za njim ves dvor. Prinesli so pokrov in zaprli krsto. Ženske so glasno jadikovale, tudi moški so si hiteli brisati solze z rokami. Vladimir in trije sluge so nesli rakev v spremstvu vse vasi na pokopališče. Spustili so rakev v zemljo, navzoči so vrgli nanjo perišče prsti, zasuli so jamo, še enkrat so se pred njo poklonili in se razšli. Vladimir se je pri vseh oprostil, se urno oddaljil ter se skrnil v domačem gozdu.

Jegorovna je povabila v njegovem imenu popa in vse pogrebno spremstvo na pogrebščino in takoj pripomnila, da se je mladi gospod ne bo udeležil. In tako so se oče Anisin, njegova žena Fedorovna in dijakon odpravili peš na dvor, prerašetajoči z Jegorovno dobra dela pokojnika in to, kar čaka, kakor vse kaže, njegovega naslednika. O prihodu Trojekurova, njegovem sprejemu ter prepovedanem vstopu je vedela že vsa okolica in tamošnji politiki so predvidevali slabe posledice, ki imajo nastati iz tega.

«Kar bo, to bo», je rekla popova žena. «Meni bo žal, če ne bo Vladimir Andrejevič naš gospodar. Mladeniču ni nič reči.»

«A kdo naj bo naš gospodar, če ne on!» jo je prekinila Jegorovna. Zastoj se Kirila Petrovič prizadeva; ni na pravega naletel. Moj sokol se bo zase postavil, dobrotniki ga

cenah so komisijonarji nakupili večje partije na deželi kakor tudi v Žatcu samem. Za prvovrstno blago se je plačevalo 2000 do 2100 Kš za 50 kg, za dobro srednje blago 1900 do 2000 Kš, za srednje 1800 do 1900 Kš in za slabo 1700 do 1800 Kš. Inozemski hmelj se je v manjših partijah trgoval po 650 do 1100 Kš za 50 kg (21-90 do 37-20 Din za kilogram). Položaj na savinjskem trgu se zopet malo boljša in se prav lepo blago plača no 30 Din za kilogram.

Sejmi

2. novembra: Jesenice pri Krškem (le za blago), Cerknica pri Logatcu, Mirna, Vitanje.
3. novembra: Pišce, Zagorje pri Litiji, Dravograd.
5. novembra: Kranj, Št. Jernej pri Krškem, Višnja gora, Beltinci, Rečica ob Savinji (le za blago), Konjice, Lisično (Pilštanj).
6. novembra: Brežice, Sv. Lenart pri Brežicah, Mengeš, Velike Lašče, Vrhnika, Jesenice na Gorenjskem, Nova cerkev, Križavci pri Ljutomeru.
8. novembra: Ljutomer (za živino).
10. novembra: Puconci.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v valutah:

1 dolar za 56.40 do 56.60 Din;

31. oktobra pa v devizah:

100 avstrijskih šillingov za 799.64 do 802.61 dinarja;

100 nemških mark za 1355.50 do 1358.50 Din;

100 italijanskih lir za 297.19 do 299.19 Din;

1 dolar za 56.75 do 56.95 Din;

100 francoskih frankov za 221.47 do 223.47 dinarja;

100 češkoslovaških kron za 168.37 do 169.17 dinarja.

Protistrup.

Sodnik: «Zakaj ste pobegnili svoji prvi ženi?»

Jaka: «Ker je zastrupila vse moje življenje.»

Sodnik: «Kako ste po teh žalostnih izkušnjah mogli poročiti drugo žensko?»

Jaka: «Kot protistrup!» (Iz «Skovirja».)

ne bodo zapustili. Občutljivo ošaben je Kirila Petrovič! Kako mu je zrasel rivec, ko mu je moj Griška zaklical: «Ven, stari pes, proč z dvora!»

«Ah, ti Jegorovna,» je dejal dijakon, «jaz bi skoro raje videl, da bi me vrag odnesel, kakor da bi se gledal postrani s Kirilo Petrovičem. Če ga le zagledaš, te že zazebe, a hrbet se sam od sebe skrivi, globoko skrivi.»

«Prazne besede!» ga je zavrnil svečenik, «tudi Kirilo Petroviču še zapoje bilje kakor danes Andreju Gavriloviču, le s to razliko, da bo njegov pogreb še sijajnejši in s številnejšim spremstvom. Sicer pa je to pred Bogom vseeno.»

«E, batjuška, tudi mi smo hoteli povabiti vso okolico, pa ni pustil Vladimir Andrejevič. Brez skrbi, pri nas imamo vse, da vas dostojno pogostimo.»

To laskavo zagotovilo kakor upanje na slastne kolače je pospešilo korake govorečih, ki so dospeli naposled na dvorec, kjer je bila miza že pokrita in vodka pripravljena.

Medtem je Vladimir begal vedno globlje v goščo, da bi udušil s hojo in utrujenostjo duševne boje, ki so ga mučili. Hitel je dalje, ne da bi pazil na pot. Veje so ga tolkle in ga praskale po obrazu, noge so se mu vsak hip pogrezale v blato, on pa ni ničesar čutil. Naposled je dospel na majhno ravnico, obdano od vseh strani z drevjem, ki je bilo skoro golo v tej jeseni; med njim se je pa vil potoček. Vladimir je obstal, sedel v hladno travo in misli, druga mračnejša od druge, so mu stiskale dušo. Silno je čutil svojo zapuščenost; bodočnost se mu je dozdevala čista

DOMAČE NOVOSTI

* **Nova kraljeva jahta v Beogradu.** Te dni je prispela v savsko pristanišče v Beogradu nova zelo lepa jahta našega kralja, ki je bila zgrajena v Regensburgu.

* **Novo davšine v mariborski oblasti.** Prihodnji ponedeljek se bo sestala mariborska oblastna skupščina k rednemu zasedanju. Takoj na prvi seji bo predložen proračun za leto 1929. za katero se namerava uvesti cela vrsta novih davščin. Po načrtu novega proračuna bi se zvišale davšchine na vino in mošt, na električni tok, na kupnino lovišč. Na novo pa bi se uvedle oblastne doklade na občo pridobnino, doklada k državnim taksi na stalne reklame in druge davšchine. To bi pomenilo občutno obremenitev že tako davčno preobremenjenega prebivalstva.

* **Na zadnji plenarni seji občinskega zastopa v Trzinu** je mestni svet soglasno sklenil, da se poviša posojilo za popravo vodovoda od 250.000 na 450.000 Din in da se dela takoj razpišejo. V Zdravstvenem domu se bo poleg deškega zavetišča nahajala tudi porodnišnica. V primeru velikih epidemij bodo Zdravstveni dom lahko izpremenili v zasilno bolnico. V to svrhu je prispevala tvrdka Glanzmann in Gassner 100.000 Din. Pri volitvah v mestni posredovalni urad so bili izvoljeni gospodje: Franc Globočnik, Albin Lajovic in Henrik Snoj. V Preski se je zopet oddalo troje stavbišč.

* **Smrt narodnega mladeniča.** Pretekli dni je umrl v Rimu g. Beno Bone, kjer je odsluževal kadroški rok v italijanski armadi kot italijanski državljani iz Julijske Krajine. Pokojni Bone je maturiral pred dvema letoma na gimnaziji v Kranju. Bil je agilen član in delavec v naprednih in nacionalnih organizacijah. Zaradi svojega zavednega mišljenja je moral od italijanskih oblastev pretrpeti mnogo gorja. Blag mu spomin!

* **Jubilej.** Te dni je poteklo 30 let, odkar je prišel v Laško davčni nadupravitelj gospod Pleskovič. Videl je težke razmere, v katerih je živelo Laško pred prevratom, doživel mnogo preganjanj od strani narodnih nasprotnikov, udeležene

mračna. Spor s Trojekurovim mu je pretil z novo nesrečo. Njegovo skromno posestvo bi moralo preiti v tuje roke in bi ga v tem primeru čakalo popolno obubožanje. Dolgo je sedel nepremično in se zagledal v tih tek potoka, ki je nosil vele liste. Opazil je, da se je začelo mračiti; vstal je ter se napotil domov, pa je še dolgo blodil po neznanem gozdu, dokler ni došel na pešpot, ki ga je privedla prav do vrat njegove hiše.

Dubrovski je naletel na poti na popa z njegovim spremstvom. Misel, da je tako srečanje predznak nesreče, mu je prišla na um in nehote je zavil na stran med drevje. Niso ga opazili in so se glasno pogovarjali. «Ogibaj se zlega in delaj dobro!» je dejal pop svoji ženi, «nič drugega ne preostane, pa naj se konča nesreča že kakorkoli.»

Popica mu je nekaj odgovorila, toda Vladimir ni mogel razumeti kaj.

Ko se je bližal hiši, je opazil množico ljudstva. Na dvoru so se prerivali kmetje in služinčad. Že od daleč je začul Vladimir nenačuden šum in govorjenje. Pri šupi sta stali dve trojki. Na krilu se je razgovarjalo nekaj neznanih ljudi v uniformi. «Kaj to pomeni?» je vprašal srdito Antona, ki mu je prihitel nasproti. Kakšni ljudje so to in kaj hočejo?»

«Ah, batjuška Vladimir Andrejevič,» je odgovoril Anton v eni sapi, «dospela je sodna komisija, vzamejo nas tvoji milosti in nas predajo Trojekurovu.»

Vladimir je sklonil glavo. Ljudje so obkročili svojega nesrečnega gospoda. «Očka ti naši!» so kričali in mu poljubljali roke, «nečemo drugega gospodarja razen tebe. Raje umremo, kakor bi zapustili tebe. Ukaži gospodar — komisijo hitro odpravimo!»

(Dalje prih.)

val se narodnostnih bojev, deloval pri raznih narodnih društvih ter stal vedno odločno v naših vrstah. Kot davčni uradnik je prvovrsten strokovnjak, vesten in točen, poleg tega pa naklonjen težnjam prebivalstva. Odličnemu možu iskreno čestitamo k njegovemu jubileju.

* **Slovenci v Julijski Krajini se selijo v inozemstvo.** Iz Sv. Križa na Vipavskem je odšlo v Argentino večje število fantov in mož, najboljših delavcev. Nekaj družin se hoče izseliti v Makedonijo.

* **Slovanski visokošolci v italijanski armadi.** Koncem lanskega leta so morali v vojaško službo v Italijo oni slovanski visokošolci, ki študirajo v inozemstvu. Mussolini je odredil, da prenehajo za nje pogoji za odgoditev vojaške službe, ako se ne prepisejo v tem času na italijanska vseučilišča. Konzuli so jim zagotavljali, da bodo sprejeti v častniško šolo. Bili pa so kruto varani. Ko so se predstavili vojaškemu oblastvu, so ravnali z njimi kakor z dezertjerji. O vstopu v častniško šolo ni bilo niti govora. Služiti bi morali sedaj še dalje, da bi izgubili še eno študijsko leto. Vojni minister pa jih je milostno poslal na izreden dopust. Že dve leti ne pripuščajo slovanskih dijakov v častniško šolo. Slovani so izključeni od vsake vojaške šarže.

* **Prekmurjski klerikalci in umor v Narodni skupščini.** Prejeli smo: Dolgo niso mogli priti naši klerikalci do sapa po strašnem umoru v Narodni skupščini. Na eni strani si sami sebi očitajo, da so bili v družbi človeka, ki je streljal v skupščini, na drugi strani pa niso znali najti besed, kako bi ljudstvu nasipali peska v oči. Zavedajo se, da ljudstvo z nezaupanjem gleda na klerikalne poslance, ki so sedeli skupno v družbi z morilcem Račičem, pa se jim zaradi tega odteguje. Klerikalci čutijo, da velika večina prekmurjskega ljudstva odobrava politiko DKD in da je prav umor v Narodni skupščini silno vplival na narod, ki oboja ta zločin, zato se je treba braniti in popravljati, kar se da. Klerikalci so znani mojstri v zavijanju resnice, zato so najprej pisali, kako je preti smrtna nevarnost prekmurjskima klerikalnima poslancema in bi radi iz njih napravili mučenika. Ta zvita vaba ni pomagala. Sedaj so segli po drugem sredstvu. Naenkrat so začeli obširno pisati o «političnem položaju», kjer pišejo o umoru v Narodni skupščini popolnoma potvorjeno. Mislijo si: «Ljudje so sedaj že pozabili na resnično stanje dogodkov in je zato čas, da zavijemo po svoje. Morda nam bo kdo verjel!» Tako pravijo čisto odkrito, da veliki vodja hrvatskega naroda ni bil pri zdravi pameti, da bi ga morali izključiti iz parlamenta, da so umora krivi radičevci in demokrati. Na to pa zopet čisto klerikalno-hinavsko zavijejo oči, češ, da so oni nedolžni in da obžalujejo... Pravijo pa tudi v svojem lističu: «To kričanje in razbijanje radičevskih in demokratskih poslancev v parlamentu je prišlo že tako daleč, da je bilo že nemogoče vsako delo v parlamentu. Vlada si že ni znala kako pomagati.» Skoro bi klerikalni listič nehote povedal resnico. Narod sam itak prav dobro ve, kaj je resnica, zato tudi klerikalcem ne verjame ničesar več.

* **Nagrajeni sadni razstavljalci.** V sredo 24. oktobra so na Dolu pri Hrastniku razdelili nagrade razstavljalcem najlepšega sadja ob priliki sadne razstave. Izmed 58 razstavljalcev je bilo 27 nagrajenih v skupni vrednosti 2800 Din. Odbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva se iskreno zahvaljuje občinskemu uradu, okrajnemu zastopu ter ravnateljstvu kemične tovarne, premogokopa in steklarne kakor tudi g. višjemu sadjarskemu nadzorniku M. Humeku ter g. Jezerniku, ki so s prispevki omogočili, da je razstava v tako obilni meri zadostila svojemu namenu.

* **Otvoritev novega Kokrskega mosta.** Gradbena dela pri novem železobetonskem mostu državne jezerske ceste čez Kokro med Kranjem in Primskovem je gradbeno podjetje «Slograd» te dni dokončalo. Za javni promet se je otvoril most že v sredo 31. oktobra popoldne.

* **Pristanek inozemskega letala zaradi goste megle.** Te dni popoldne so v Cerknici začuli v zraku brnenje motorja. Visoko nad pokrajino je letel aeroplan. Ko so gledalci že menili, da ga bodo zakrili oblaki, se je letalo obrnilo in letelo

v isti smeri nazaj, kakor je bilo prišlo. Pa se je zopet obrnilo, kakor v zraku tavajoči ptič. V vijugah in lokih, zdaj večjih, zdaj manjših, zdaj višje, zdaj nižje se je sukalo nad pokrajino. Polagoma so razločili njegov odznak: I-AEDO. Pole-tavanje je trajalo najmanj četr ure. Kmalu je postalo vsem jasno, da bi se letalo rado spustilo na tla in da išče primerne prostora za pristanek. In res, kar naenkrat se je spustilo čisto nizko. Letalo je pristalo popolnoma gladko v neposredni bližini hiš. Od vseh strani so k letalu pohiteli ljudje. Takoj so bili na mestu tudi varnostni in drugi oblastveni organi. O letalu in vzrokih pristanka je pilot povedal naslednje: Letalo je potniško. Last družbe, ki vzdržuje zračni promet med Dunajem in Rimom ter nosi napis: «Transadriatica Wien—Venezia». Je enokrilnik z enim motorjem, tipa Junkers. V kabini je prostora za štiri potnike. Z letalom se je vozil samo en potnik, Dunajčan g. Dub, ki je vstopil v Gradcu, kjer je letalo startalo ob pol 12. popoldne. Običajna zračna proga teče v bližini Celovca. Zaradi velike megle pa je bilo letalo danes ubralo pot čez Slovenijo. Od Ljubljane dalje je megla tako ovirala poljet, da je moralo končno v Cerknici pristati. Potnik Dub se je odpejal z vozom na Rakek in nato z brzovlakom proti Rimu, pilot Vincenzo Burratini pa je moral z letalom prenočiti v Cerknici. Pilotira je od leta 1913. in je po izjavi g. Duba, ki se je z njim že parkrat vozil, prav zanesljiv v svoji službi. K gladkemu pristanku letala je precej pripomogel narednik-pilot Jeranče, službujoč pri letalskem polku v Novem Sadu, a se sedaj nahaja v Cerknici na dopustu. Čim je uvidel, da je letalo zaradi megle v stiski in išče primerne prostora za pristanek, je narednik sredi polja zakuril ogenj, da se je dvignil dim. Obenem je dajal potrebna znamenja, ki jih je pilot opazil in nato takoj brez nesreče pristal.

* **Posledice trgovinske pogodbe z Avstrijo.** «Domovina» je že pisala, da je pri pogodbi z Avstrijo silno prizadeta Slovenija, pred vsem pa Prekmurje. Avstrija je država, v katero se je izvozilo največ raznovrstne živine iz Prekmurja. Pri trgovinski pogodbi pa se je carina na vse vrste živine tako zvišala, da je nastal popoln zastoj v trgovini z živino. Zadnji sejni po Prekmurju so dovolj jasno pokazali posledice te pogodbe; prodalo se ni skoro nič. Ker je pa letos živinske krme, posebno sena, malo in kmetje ne bodo mogli čez zimo imeti vse živine, so prisiljeni, to prodajati po ceni, kakor jim kdo plača. Vse Prekmurje je gospodarsko silno prizadeto s to pogodbo, zaradi česar je med ljudstvom veliko razburjenje. Mnogi pa ne vedo, da se za ta «dar» imajo zahvaliti klerikalno-radikalni vladi in še posebej prekmurjskima poslancema, ki tako skrbita za Prekmurje.

* **Svečan sprejem kardinala dr. Hlonde v Ljubljani.** Te dni je prispel v Ljubljano na svoji poti v Rim visok cerkveni knez, primas Poljske, kardinal dr. Avgust Hlond. Kardinal, ki je že večkrat posetil Ljubljano, je znan kot velik prijatelj Slovencev. Na glavnem kolodvoru se je vršil svečan sprejem, ki so se ga udeležili cerkveni, civilni in vojaški dostojanstveniki. Ob prihodu vlaka je prvi pozdravil visokega gosta knezoškof, nakar so mu bili predstavljeni poveljnik dravske divizije, veliki župan, zastopnik oblastnega odbora ter prisotni duhovniki. V imenu mesta je kardinalu voščil prijetno bivanje v Ljubljani župan dr. Dinko Puc.

* **Duhovnik ukradel menihovo sliko.** Zagrebška zadeva s ponarejanjem dolarskih čekov je hrvatskim klerikalcem, kolikor jih je, popolnoma zmešala glave. Ko je neki zagrebški dnevnik prinesel veliko fotografijo glavnega krivca, bivšega patra in orlovskega organizatorja Frana Markovića, jo je neki trgovec v Aleksandrovcu na Krku izrezal z vsem opisom njegovega življenja in delovanja. Na list je nato prilepil kolek za 20 par, dal vse skupaj v okvir in obesil na vrata svoje trgovine. Radovedneži so drli skupaj in komedija se je začela. Nekemu tamkajšnjemu duhovniku nikakor ni šlo v glavo, da se držnejo «brezverci» že javno razobešati sliko grešnega patra. Hodil je ta duhovnik gori in doli pred trgovino kakor mačka okrog vrele kaše. Čakal je ugodne prilike, da bo sam in da ga ne bo nihče

videl. Prilika se je kmalu našla. Opoldne, ko je utihnilo vrvenje po ulicah, je stopil naš duhovnik k vratom trgovine, strgal patrovo sliko in odbelžal z njo proti domu. Ni hotel s sliko pod pazduho dirjati skozi glavne ulice, zato je patra položil na bližnjo njivo, nakar se je jadrno podal domov. Toda njegova opreznost le ni bila popolna. Ko je opravljal svoje dobro delo, ga ni videlo samo oko božje, marveč tudi oko neke deklice. In komedija se je nadaljevala. Na vrata prečastitega gospoda je kmalu potrkal varuh postave. Zadrega je bila silna. Po kratkem razgovoru pa je bil vendarle dosežen sporazum. Pristal je duhovnik na to, da bo sam šel po patrovo sliko in jo lastnoročno pribil nazaj na vrata trgovine. Kmalu je o tem govorilo staro in mlado. Povsod si čul razne opazke. Po ulicah se je nabralo precej ljudi. Med njimi se je pojavil tudi duhovnik, ki je s povešenimi očmi in s patrovo podobo pod pazduho korakal nazaj do trgovine. Bled in tresoč se po vsem telesu je lastnoročno pribil patra Markovića zopet nazaj na vrata.

* **Jubilej zaslužnega sokolskega delavca.** Te dni je preteklo 30 let, odkar je prišel v Celje sokolski brat Jože Smertnik, ki je še danes odličen delavec v sokolski organizaciji ter član starešinstva JSS. Vedno je bil navdušen Sokol ter je dosegel na mednarodnih sokolskih tekmah velike uspehe. Največ zaslug pa ima za zgradbo Sokolskega doma v Gaberju pri Celju. Gospod Jože Smertnik obhaja ob enem tudi 30letnico, odkar je uradnik in ravnatelj Celjske posojilnice.

* **Oblastna cesta skozi Staro Savo,** ki je bila nekoč najlepša cesta, je zadnja leta v takem stanju, da je bolj podobna poljskemu kolovozu kakor pa cesti z velikim prometom. Opozorjamo odločilne činitelje, da nemudoma ukredujejo vse potrebno za izboljšanje ceste.

* **Vestfalsko pismo.** Iz Buer Hassela nam pišejo: Dovolite nam mal prostor v naši ljubi «Domovini», ki je vsi prav radi čitamo. Naše Jugoslovnsko delavsko društvo je priredilo 14. oktobra «vinsko trgatve» s plesnim venčkom, ki je bila prav dobro obiskana in je tudi lepo uspela. — V ponedeljek 7. oktobra smo pokopali zvesto članico Ano Korenovo, rojeno Vecejevo, doma iz St. Pavla pri Preboldu v Savinjski dolini. Stara je bila 55 let. Pokojnica je bila prav marljiva gospodinja in dobra mati 8 otrok. Priredili smo lep pogreb z godbo in položili venec na njen grob. Ostala nam bo vedno v lepem spominu. Preostalim naše iskreno sožalje!

* **Vinska letina v kostanjeviškem okraju** je precej ugodna. Beli mošti so imeli 13 do 17 odstotkov, črna 14 do 16½, portugalka 16 do 18 odstotkov sladkorja. Kdor ni čakal na dozoretev grozdja in je trgal prezgodaj, bo moral pač dolgo časa čakati na kupca. Ko se vino uzori, se bo videlo, da je tudi letos kljub neugodnemu vremenu dosti dobrega cvička. Cene še niso ustaljene.

* **Italijanom šole ne diše.** V Rutih nad Volčami v Julijski Krajini so italijanska oblastva ukinita ljudsko šolo. Celih 22 let je obstajala ta šola, sedaj pa pravi šolsko oblastvo, da je premalo otrok, zato se šola opusti. Prebivalstvo je razočarano in ne ve, kam naj pošilja svoje otroke v šolo. Kaj naj postanejo hribovci pod Mussolinijevo vlado analfabeti in tepci? Vaščani hočejo storiti vse potrebne korake, da se prekliče sklep za opustitev šole v Rutih.

* **Domačine odrivajo.** Niti enega domačina niso vzeli na delo pri gradbi nove ceste pri Reki. Istrani stradajo in prosijo dela, ali povsod jih odrivajo in le malo jih je, ki jih zaposlijo, vsa glavna dela prepustijo Italijanom. Fasistični listi vpijejo, da je Mussolini osrečil obmejne pokrajine z nakazilom ogromnih vsot za javna dela in da letošnjo zimo ne bo nezaposlenih, toda ko se sprejemajo delavske moči, skoro ne poznajo domačinov.

* **Hrvati v Afriki** so poslali venec Stjepanu Radiću. Hrvatski izseljenci v Transvaalu v Južni Afriki so se spomnili sedaj ob Vseh svetih velikega narodnega mučenika Stjepana Radića, ki ga je umorila zločinska roka v Narodni skupščini. Od svojih skromnih prihrankov so poslali v Zagreb 1860 dinarjev s prošnjo, da se ob Vseh svetih položi venec na Radićev grob.

* **Četrto porotno zasedanje v letu 1928.** Za četrto porotno zasedanje v letu 1928. so imenovani pri deželni sodišču v Ljubljani: za predsednika Fran Rekar, za njega namestnika pa podpredsednik Peter Keršič, višji deželnosodni svetniki Anton Mladič, dr. Adolf Kaiser in Jakob Antloga in deželnosodni svetniki Josip Janša, dr. Alojzij Gradnik in dr. Milko Gaber; pri okrožnem sodišču v Celju: za predsednika dr. Josip Kotnik, za namestnike pa višji deželnosodni svetnik dr. Friderik Bračič, dr. Ivan Premšak in Valentin Levičnik; pri okrožnem sodišču v Mariboru: za predsednika dr. Franc Žiber, za namestnike podpredsednik dr. Franc Pichler, višji deželnosodni svetnik dr. Franc Peitler, Fran Posavec in Janko Guzelj ter deželnosodna svetnika Oskar Dev in dr. Fran Vidovič; pri okrožnem sodišču v Novem mestu: za predsednika dr. Jurij Polenšek, za namestnike pa deželnosodni svetniki Anton Kuder, Jakob Luznar in Božidar Romih.

* **«Ljudska samopomoč».** Na Vseh svetnikov in Vernih duš dan, ko posečamo grobove dragih pokojnih, se nam nehote vzbujajo spomini na vrlino in tudi gorje naših umrlih. Nebroj žalostnih solz je mnogim povzročila njihova smrt in niso še bile te izbrisane, ko so nastale že hujše skrbi, kako bomo zanaprej urejevali naše gospodarstvo. Kjer je zapustil pokojnik dovolj blagostanja, je vprašanje lažje rešiti, kjer pa tega ni, kakor je to navadno, so postale gmojne skrbi za vsakdanje življenje mnogokrat neznosne. V takih odnosih bi bilo vsem preostalim zelo pomagano, če bi bil pokojnik član kakšnega podpornega, oziroma pogrebnege društva, kakor ga imamo v «Ljudski samopomoči» v Mariboru. To društvo šteje danes že nad 10.000 članov iz vseh slojev Slovenije ter je izplačalo v tekočem letu v 60 smrtnih primerih približno 200.000 Din podpore preostalim opravičencem. Ker ura smrti ni nikomur znana, ne odlagajte torej s pristopom v to prekoristno društvo, ki sprejme do nadaljnjega še vse zdrave osebe do 50. leta. Komur so naša društvena pravila še neznan, naj zahteva še danes pristopno izjavo. Prosimo, čitajte naš tozadevni oglas!

* **Nesreče pri delu.** Ko so v Sp. Poljavi pri posestniku Keršiču stiskavali sadje, je osemletna hčerka Kristina tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo. — Tudi pri delu se je ponesrečila v Sp. Ložu 59letna Terezija Brecljeva. Poškodovala si je desno roko. — Po strmi njivi v Slanovskem je padel 44letni posestnik Fr. Kamenik in si zlomil levo roko.

* **Samomor simpatične mladenke.** Te dni se je na Jesenicah (Gorenjsko) zastupila z lizolom 20letna Hilda Pekarjeva, hči uglednega gostilničarja in posestnika. Ko so se domači ravno odpravljali spat, so čuli iz Hildine spalnice vzdihovanje in klice na pomoč. Prihiti so hitro na mesto nesreče ter našli mladenko, ki se je vila v strašnih krčih. Poklicani zdravnik dr. Viktor Marčič je prihital takoj, da bi nesrečnici nudil pomoč, toda ves napor, da bi ji rešil življenje, je bil brezuspešen. Pokojna Hilda, simpatično dekle, v cvetu mladosti, je dovršila z dobrim uspehom meščansko šolo na Jesenicah in je obiskovala tudi trgovsko šolo v Ljubljani. Vzrok samomora je domnevno nesrečna ljubezen. Blag ji spomin!

* **Od mrtvih vstal.** Po 13 letih se je sedaj vrnil iz Rusije domov neki Pintarič. Do zadnjega ni nihče vedel poročati o njem in so ga ljudje imeli splošno za mrtvega. Obljubil je vašemu poročevalcu, da bo obširneje govoril o svoji Odisejadi.

* **Najdena utopljenka.** V reki Muri v območju občine Konjšče je bilo pred dnevi najdeno truplo neznanke, okrog 20 let stare ženske. Utopljenka

je bila okroglega obraza, svetlih dolgih las, zdravih ozb in oblečena v modro krilo ter zeleno sportno bluzo. Truplo je moralo ležati v vodi kakih 6 do 8 dni in ni bilo na njem opaziti nikakega nasilja. Truplo je bilo pokopano na pokopališču v Apačah.

* **Nesreča v Hrastniku.** Pri delavskem konzumu je neki voznik povozil rudarjevega sina Janka Bastiča, učenca I. razreda. Voz je šel dečku čez trebuh in prsa in ga je hudo poškodoval.

* **Požar v Kamenici.** V nedeljo zvečer je nastal požar v Kamenici. Gorelo je gospodarsko poslopje Simona Toška. Nevarnost je bila tem večja, ker je bilo vetrovno vreme. Na pomoč so prihitali gasilci iz Kamenice, Podbrezja, Studencev in Maribora, ki so požar v kratkem ugasili.

* **Nehvaležni gostje.** Na Kalu v občini St. Lampert sta se zglasila pri posestnici Mariji P. dva brezposelna delavca. Posestnica jima je dala nekaj živil, a sama sta določila in odnesla tri piščance ter nekaj jabolk.

* **Beg ljubljanskega šolarja.** Pred nekaj dnevi je prišel v vas Leše 9letni ljubljanski šolar, ki ga kličejo za Branka. Dečko je povedal, da je hodil v Ljubljani v tretji razred osnovne šole. Lani ni zdelal, zato pa se je naveličal Ljubljane in doma ter jo je kar pobral v svet. Ustavil se je v Lešah pri Plenku. Fantič je kljub svoji mladosti zelo navihal in mu ni šola nič pri srcu. Bolje mu diši pohajkovanje po gozdu in lov za vervicami. Domov noče sporočiti svojega naslova in je prav čudno, da ne kaže do svojih domačih nikake jubezni. Tudi vaščani niso sporočili staršem fantovega naslova. Mladi prebrisavec, ki ne hrepeni prav nič po domačem krovu, se izgovarja, da sta odšla tudi njegov oče in njegova mati, ki sta baje prodala vse, neznanokam v svet. Na vprašanje, kje so stanovali prej njegovji roditelji, pa trdi, da je nastov popolnoma pozabil in da se prav ničesar več ne spominja. Zatajil je popolnoma tudi svoje rodbinsko ime.

* **Zaradi mazaštva obsojena na dve leti težke ječe.** Pred novomeškim senatom je bila obsojena babica Ivana Hacetova iz Žužemberka zaradi mazaštva na dve leti težke ječe. Hacetova je odpravila dvema služkinjama plod in ju pri tem okužila, tako da sta se morali dlje časa zdraviti v bolnici.

* **Italijanski delavci kradejo slovenskim kmetom živila.** V Anhovem blizu Kanala je cementna tovarna. Delavci so Lahji, vsi fašistično organizirani. Ti laški delavci kradejo kmetom okoli Anhovega krompir, sadje, kostanj, drva in sploh, kar dobijo in se da porabiti. Nesrečni slovenski kmetje stražijo svoja polja in svoje domove noč in dan, ali to ne pomaga nič, ker laški banditi iz Anhovega prihajajo v skupinah in gorje kmetu, ako bi se jim protivil! Za tatinske pohode laških delavcev vedo oblastva, pa se nihče ne zgane, ker je po fašističnih naukih proti slovenskemu ljudstvu vse dovoljeno.

* **Ze petkrat pred sodniki.** V Gorici se je vršila že peta razprava proti skupini moških in deklet iz Ozeljana in Šempasa. Obtoženi so, da so 3. septembra 1927. pri neki prireditvi peli slovenske protidržavne pesmi. Obtožba sloni na ovadbi bivšega orožniškega vodje v Črnicah Angela Mazza, kateremu je dal informacije domačin Marij Vovk. Obsojeni so: Drašek Miha, Špacapan Venceslav in Remeč Josip, vsak na mesec dni zapora. Brankovič Miroslav iz Šempasa na 25 dni. Špacapan Pavla, Štefanija in Josipina so obsojene vsaka na mesec dni zapora pogojno, Tribušon Pavla na 25 dni, tudi pogojno. Obsojenci so podali priziv na najvišje sodišče v Rimu.

* **Okraden starček.** 75letni mestni ubožec Josip Cvetrežnik, stanujoč v mestni ubožnici v Japljevi ulici v Ljubljani, se je zadrževal v sredo dopoldne na Sv. Petra nasipu pred Kaplanovo gostilno, kjer se je razgovarjal z nekimi prodajalci krompirja. Cvetrežnik je medtem položil svojo rjavo listnico z 200 Din gotovine na neke prazne vreče, a je priliko takoj opazil neznan tat, ki se je postal reveževga denarja.

* **Dvojnje avtomobilske številke.** Pred sreskega poglavarja je bil zaradi prestopka proti cestnim predpisom poklican posestnik avtomobila gosp. L. v Tržiču. Obdolžili so ga, da je prehitro vozil, da je nekje pri Zagrebu celo cesto pokon

Slivovko, pelinovec, brinjevec, rum in hruševac

si lahko napravite z našimi esencami. Steklenica za napravo 4 do 5 litrov žganja stane samo 20 Din, po pošti 30 Din. — Točno navodilo priloženo.

Drogerija **A. KANC** sinova, Ljubljana
Židovska ulica št. 1. 265

čal in še več grehov mu je naštevala stroga ovadba. Tekom zasliševanja pa se je izkazalo, da imenovani gospod letos sploh ni bil v Zagrebu, da počiva njegov avto že precej časa doma in da torej ni mogel zagrešiti prestopkov, ki mu jih očita ovadba. Izkazalo se je neoporečno, da imata torej dva avtomobila isto številko. Ugotoviti bo treba, ali po uradni pomoti ali pa iz zločinskih namenov.

* Kazenec pobegnil iz bolnice. Okrožno sodišče je prejelo obvestilo, da je pobegnil iz splošne bolnice v Ljubljani znani pustolovec Valter Schemerl, ki je bil pred novomeškim sodiščem obsojen zaradi raznih sleparstev na poldrugo leto težke ječe. Schemerl se je nedavno javil bolnega, nakar ga je sodišče izročilo v zdravljenje splošni bolnici v Ljubljani. Odtod je Schemerl pobegnil na doslej še nepojasnjen način. Kolikor se je ugotovilo, ga je čakal pred bolnico avtomobil, ki ga je neznan kam odpeljal, najbrže proti nemški meji.

* Rešitev za gospodinjstvo je Radion. Pranje perila ji ne vzame preveč časa in ima torej priliko, da se briga za ostala hišna dela. Z Radionom se nudi vsakomur sredstvo za pranje, s katerim se pere brez vsakega truda in s katerim se perilo ne poškoduje.

S pokopališča

Premišljevanje.

V cipresah mraz...

Otožen sklonjen je obraz.

Naš dih šepeče

med grobovi tih.

Na zapuščeno črno zemljo

jesenski se osipajo cvetovi;

ob njih stojijo blede sveče

ter z nami tiho se solzijo.

Tako je z nami. Kar nas živi,

bo od danes sto let

v hladni jami razpaden

vsakdo med nami!...

Tako naš dih

šepeče med grobovi tih.

V cipresah mraz.

Otožen sklonjen je obraz...

Albin Čebular.

Na grobeh

Moji materi.

Leto za letom mi vstaja pred očmi: med grobovi grob, ki krije moje najdražje na svetu, moja mater... Ena je bila, ena edina... Pač sem mnogo blodil po svetu, mnogo videl in pretrpel, ženske, kakor je bila mati, še nisem srečal.

Nisem je srečal v otroških dneh, ko je na veke ugasnilo njeno blago oko.

Oj, kako mi je sijalo to oko!...

Bilo je tisto poletje pred njeno smrtjo. Nič ji ni bilo, vendar je slutila, da se stekajo njene ure. In tako vem, kakor da je to minuto. Svoje velike, tope rjave oči je uprla vame in proseče rekla:

«Ko me ne bo več, Ivan, ali se me boš spominjal?»

Plaho sem zajecjal:

«Mati —»

«Boš kdaj prišel na moj grob —»

In spet samo:

«Mati —»

In sem zajokal in pokleknil prednjo. Taka polečina me je obšla, da bi umrl. —

Tisto leto, ko so zapeli božični zvonovi, je ugasnilo njeno oko. In jaz sem ostal...

Tu sem in blodim po svetu.

In leto za letom, ko se bliža dan, vseh mrtvih dan, me vleče spomin k njej.

«O, mati, moja ljuba, edina, glej, spominjam se te, mislim nate. Vekomaj boš živa v mojem srcu... Res ne morem na tvoj grob, da bi tam zrahljal zemljo, ki te krije, toda v svojega srca globini sem prižgal svetlo luč — tebi v spomin. Prižgal sem jo v nedolžnih srcih svoje dece, ki misli nate kakor na svetnico-mučenico, nate, na mojo zlato mater.

Dokler bo kje gorela lučka pokojnim v spomin, tebi bo gorela v mojem srcu. In dokler bo kje sin pomnil svojo mater, bo tvoj grob svet in najsvetejši med grobovi —

Mati, ali veruješ moji obljubi?

Mati, moja zlata mati!...

Poljub tvojim željam, poljub vsemu, kar si žrtvovala zame.

Morda je letos samotni tvoj grob. Vedi, da ga iz dalje objema moja ljubezen, objema in ljubi, kakor si želela ti.

Oj mati, moja ljuba mati!... I. A.

Mrtvečevo plačilo

(Pripovedka.)

V začetku meseca novembra imamo Kristjani navado, da osnažimo in okrasimo s cvetjem grobove svojih pokojnikov. Na dan Vseh svetnikov in prihodnjega dne opravijo duhovniki svoje mrtvaške molitve in verniki prižgejo sveče ter molijo pri pokojnih svojih.

Mnogo let je že poteklo, odkar so tudi v Zahribu v tem času popravljali in krasili grobove. Med drugimi je tudi Grmarjev Nejče popravil groba mamice in očeta. Malo pred večerom je bil gotov; že je mislil oditi domov, pa je obstal ob zapuščenem grobu, ki se je nahajal prav poleg grobov staršev. Z napisu, ki je bil na zarjavelem železnem križu, ni mogel razvideti, kdo tam počiva, zakaj več nego polovica črk je že izginila.

Nejče se odloči, da bo malo popravil tudi ta grob. Naslednjega dne je tudi na tem zapuščenem grobu prižgal sveče.

Bilo je na večer tistega dne. Takoj, ko je Nejče zaspal, se mu je v sanjah prikazal siv starček in mu pravil:

«Prišel sem se ti lepo zahvalit, ker si tako prijazno popravil moj zapuščen grob. Vedi, že nad dvajset let se me ni nihče spomnil. Bil sem bogat, moji sorodniki so ob moji smrti hitro pograbili moje imetje in mene kmalu pozabili. Povem ti pa, da sem zakopal še en lonec cekinov pod trivžno smreko ob križpotju izven vasi. Vsemi si to za plačilo!»

Ker Nejče ni verjel tem sanjam, se mu je prihodnjo noč iznova prikazal starec in mu dejal: «Zakaj me ne slušaš?»

Šele nato se je Nejče podal na določeni kraj in začel kopati. No, in kmalu je zadel ob lonec, ki se je zdrobil, a iz njega so se vsuli cekini.

To so se čudili vaščani, ko je Nejče postavil na sicer zapuščenem grobu lep spomenik. Kmalu so se oglasili nevoščljivi sorodniki pokojnega starca, ko so zvedeli za zaklad. Zelo jim je bilo hučo, a Nejče jim je odgovarjal:

«Prav vam je! Ker ste vi na strica pozabili, je tudi on na vas!» A. S.

Moč zasluženja

(Pripovedka.)

Živela je zakonska žena, ki je imela bolnega moža; vzela ga je iz umiljenja, da mu je stregla v dolgi bolezni, ker ni imel nikogar na svetu.

Bolnika je po dolgih letih rešila smrt in žena je ostala sama v borni koči. Preživljala se je s težkim delom, pomagali so ji tudi sosedje, da ni trpela pomanjkanja.

Nekega večera — nekako deveti dan po moževi smrti — je bedela vdova v živem spominu na pokojnika. Sedela je pri motni leščerbi, zatopljena v žalost.

Nenadoma se ji je zazdelo, da so se odprla vrata, čula je tihe stopinje in videla senco, ki se je povzpela na zapeček. Ze je razločila glavo, roke in život — duh umrlega moža se je pojavil na mestu, kjer je prebil bolnik največ dni svoje bolezni.

«Peter!» je viknila prestrašena ter se zarila pod odejo.

Odslej se je prikazal vsako noč redno ponovila. Vsa obupana se je vdova ratakla k domačemu župniku ter ga prosila, naj ji svetuje, kako naj reši moža iz posmrtnega trpljenja.

«Nagovoriti ga moraš», jo je poučil. «Potem ti bo že sam povedal, kaj potrebuje.»

In res se je žena še tisti večer ojunčila in stopila pred prikazen. «Vsak dober duh Boga časti...» je nagovorila moža, «a zakaj me ti vzemirjaš?»

«Peter, ali ti lahko pomagam?»

«Lahko mi pomagaš. Ti imaš toliko zaslužnja, da seže z zemlje do nebes.»

«Kar vzemi si ga, kolikor potrebuješ.»

Duh je izginil ter se ni več vračal: zasluženje in dobra dela so mu pomagala. Soteščan.

Minljivost

Poletna pesem je končana, moj slavček več ne žvrgoli, po mojem vrtu škriplje slana, odpada cvet in slednji list blede.

Priroda z meglo je odeta, osauljen je moj rodni krov; tam ni več skrbnega očeta: odšel je k moji mami domov.

Mladost, mladost je odcvetela na moji trati tisti hip, ko blede smrt ju je objela, ko je obstal najboljših src utrip.

Vseh mrtvih god — cveti grobišče; ob njem sedaj v minljivost zrem. Kako je mirno Vajino svetišče! Kako skrivnosten večnosti objem!

Soteščan.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Logaško pismo

Gornji Logatec, 29. oktobra.

Dne 27. oktobra letos se je sresko poglavarstvo preselilo iz Gornjega v Dolnji Logatec. Ne dvomno je, da bi se o tem dalo govoriti na dolgo in široko, da je Dolnji Logatec, vsaj zaradi bližine kolodvora, primernejši za sedež poglavarstva kakor pa Gornji Logatec. Ko bi se akcija za preselitev uradov vršila javno in odkrito, bi razen Gornjelogatečanov in morda še Hotenjcev preselitvi gotovo nihče drug ne ugovarjal v vsem obširnem in raztegnjenem srezu. Toda proti načinu postopanja, ki smo ga mogli bolj slutiti nego opaziti od strani notranje uprave in občine dolnjelogaške, je treba javno zavzeti stališče. Da je dolnjelogaška občina hudo grešila, ko je s forsiranjem preselitve uradov še bolj podčrtala in poglobila nekako prirojeno in iz lokalnega patriotizma izvirajoče nasprotstvo med obema logaškima občinama, bo pokazala najbližja bodočnost, ko bosta obe občini združeni v eno. Pametna občinska uprava bi skušala to nasprotstvo ublažiti. Čemu nasilno odzemanju urade Gornjemu Logatcu, ki je itak oškodovan, da je oddaljen od železnice in se zaradi tega ne more tako razvijati v gospodarskem pogledu kakor Dolnji Logatec? Ako imajo Dolnjelogatečani dalekosežne načrte za bodočnost, ali ne uvidijo, da bodo imeli svoječasno v gornjem delu občine nepremagljive nasprotnike za vse svoje še tako dobronamerne nakane in namene?

To bi bilo eno. Drugo je pa obremenitev, ki jo je dolnjelogaška občina prevzela nase s preselitvijo glavarstva. Ali je bilo treba, da se občina zaveže plačevati najemnino od poslopja, v katero se je glavarstvo vselilo, in sicer najemnino, ki ni neznatna, ker znaša baje letnih 30.000 Din? In adaptacija poslopja, koliko je stala ta? Še preden so plačali svoj dolg od občinske hiše, že govore o novih milijonskih posojilih za zgradbo novih prostorov za vse mogoče urade. In ti ljudje mislijo, da bo tudi gornji del bodoče skupne občine brez protesta prikimal nagomilanju občinskega dolga za nepotrebne stavbe. Prav gotovo je to račun brez krčmarja.

Značilna za današnje politične razmere je naglica, s katero se je vsa stvar izvedla. V najkrajšem času je bila adaptirana za tak urad povsem neprimerna stavba. Skoro brzojavno je prišla iz Ljubljane komisija z g. velikim županom na čelu in stavbo odobrila kot primerno. Danes

se pa vidi, da so uradni prostori premajhni, sobe so nizke in zaradi majhnih oken temne, zraven še tesne, da sede uradniki v njih skoro drug na drugem; krono nosi kabinet, v katerem sta spravljena oba zdravstvena referenta (za ljudi in živo). Arhiv so znosili na podstrešje, ki se zaradi tega vdaja.

Uradnega slugo z ženo in 3 malimi otroci — vsa družina je bolj boleha kot zdrava — silijo v prejšnjo klet, ki so jo malo povečali s tem, da so jo poglobili. Že zdaj teče od zidu, kaj bo šele pozimi? Ko je višji politični uradnik, ki je bil tudi svojčas okrajni glavar v Logatcu, slišal, da se glavarstvo seli iz gradu v Sicherlovo hišo, se je prijel za glavo. Pustiti velike in zračne prostore in jih zamenjati za povsem neprimerne, to se je moglo zgoditi le v času, ko je bil šef politične uprave dr. Korošec. Pri prihodnjih volitvah se bomo njegovi stranki zahvalili za vso naklonjenost, ki jo je v tej zadevi izkazal Gornjemu Logatcu.

Gornjesavinjsko pismo

Velika nezadovoljnost med Pušenjakovimi volilci.
— Vse vprašuje, kaj je s Pušenjakovimi obljubami za časa volitev.

Poslanec Pušenjak, ki se opravičuje v listih «Slovenski gospodar» in «Domljub», ker je z morilec Punišo Račičem vred podpisal znano spomenico proti pokojnemu Stjepanu Radiću, je prišel med svojimi volilci v največje nezaupanje. Na očitke nima druge obrambe, kakor da kaže na izmišljene grehe drugih, kar je znak, da se mož zaveda, kako usodno in za nas Slovence škodljivo napako je storil, ko se je zvezal z beograjskimi hegemonisti. Nezadovoljstvo proti njemu raste od dne do dne in kaže se, da mu bodo volilci, če si bo še sploh upal kandidirati v našem okraju, pokazali hrbet.

Kmetje smo točno poučeni o današnjem položaju in ne verjamemo več klerikalnim zagovorom zavoženega gospodarstva v državi. Izkušnja pač uči človeka. Klerikalna stranka je ona, ki nas je na milost in nemilost izročila Beogradu ter se je na življenje in smrt zvezala s hegemonisti, da v družbi z njimi prekomerno bremeni ubogo slovensko paro.

Celo najvdanejši pristaši klerikalizma se danes prepadeni vprašujejo: «Kam nas bo dovedla nesrečna politika današnjega režima? Kje so ostale vse svečane obljube poslanca Pušenjaka iz časa zadnjih volitev? Zakaj nam danes ne znižajo davkov, ko sedi v vladi na najvplivnejšem mestu klerikalec? Zakaj danes ne služijo naši fantje vojakov v Sloveniji, ko je predsednik vlade voditelj klerikalcev? Kaj imamo kmetje od tega, da že toliko časa sedite v vladi v družbi z največjimi zatiralci enakopravnosti?»

Sedaj uvidevamo, da smo si sami spletli bič, s katerim nas danes tepe Beograd. Celo ubogim splavarjem, ki žive od krvavih žuljev svojih rok, ste vzeli borno ugodnost polovične vožnje po železnici, katero imajo danes celo lovski psi! Kaj Vam mar, če ubogi delavec plača vozni listek, samo da se sami vozite na državne stroške — na račun naših žuljev! Poznate nas samo v času volitev, ko potrebujete naše krogljice. Vedite pa, da Vas mi takrat ne bomo poznali!

Gornjesavinjski kmet.

Pismo iz Kanade

Edmonton, 4. oktobra.

Kakor večkrat slišimo v našo sredo, se marsikateri rojak rad oglasi v ta ali oni list, da pove, kje in kako živi. Tudi mi, kar nas je peščica Slovencev s Hrvati na daljnem severu, se spominjamo svojcev ter Vam pošiljamo bratske pozdrave. Živimo zadovoljno. Delamo razna dela, sedaj največ na polju, oziroma po farmah, kjer žanjenjo in mlatimo. To delo se polagoma dokončuje.

Farmarji si veselo manejo roke, vozijo žito v shrambe in navreč v promet.

„Srečna sem“

pravi razumna Mica.
„Moje življenje je neskaljena sreča. Pranje je najtežje delo v hiši, toda jaz se s tem ne mučim, ker mesto mene RADION pere sam.“

Varuje perilo!

Tako mineva čas in bliža se zima. Nekateri od nas si že iščejo delo po raznih delavnicah, drugi zopet v rudnikih in gozdovih. Tako se vsakdo skuša zavarovati proti mrazu, kajti zima se nam obeta dolga in mrzla.

Ustanovili smo si tudi podporno društvo, ki lepo napreduje, ker se vsak rad zavaruje za primer nežgode. Saj to mu je edina podpora v tujini. Ob prostem času se pa shajamo pri našem rojaku Kostelcu, da obujamo stare spomine in prerokujemo bodočnost. Njegova soproga nam rada pripravi dobro zakusko.

Tako nam poteka življenje v nadi na boljše čase. Naš narod je čislán, ker je pošten in delaven. Vsi Slovenci gledamo na to, da si čimprej prihranimo dovolj denarja ter se vrnemo zopet nazaj med Vas na domača tla. Do takrat pa ostanite zdravi in spomnite se nas s kakšno novico, ki nas bo razveselila. Končno pa pošiljamo vsem znancem in bralcem najlepše pozdrave: Fran Mehak (Metlika), Josip Kostelec (Vidošiči-Metlika), Žan Likevič (Podlog-Dragatuš), Josip Štajer (Desinci-Črnomelj), Matija Butala (Šipek-Dragatuš), Fran Princ (Mirna peč), Anton Muhič (Ambrus-Višnje), Fran Pečarič (Čurili-Metlika), Josip Dragovan (Lokvica-Metlika), Anton Malna-

rič (Lokvica-Metlika), Žan Cesar (Radovica-Metlika), Bari Petrašič (Draščiči-Metlika), Ivanka Lašič (Dragatuš), Avgust Malenšek (Kandija-Novo mesto), Rudolf Bučar (Draska-Novo mesto), Fran Gašperič (Jerneja vas-Črnomelj), Jurij Požek (Naklo-Črnomelj), Josip Dragoš (Dragatuš).

Dr. I. L.:

Demobilizacija

(Zgodba ob koncu vojne.)

(Dalje)

Pa so prišli na pametno misel. Tudi njim so iz podružniške cerkve vzeli dva zvonova. Niti plačali jih niso. Potrdili so, da so jih vzeli, in župnik je celo pridigoval, da je treba za državo in za zmago nad sovražniki vse žrtvovati. Tako so bili ob zvonove in kdo bo plačal nove? Kaj, ko bi spravili cev k zvonarju, nekaj je gotovo vredna.

Pa so šli k župniku. Povedali so mu, da je na njivi top in da bi se dali iz njega vlití novi zvonovi. Župnik pa je bil drugega mnenja. Rekel je, da je top državna last in da spada v «demobilizacijo». Zato ga je treba pustiti pri miru, kajti Avstrija je ostala ogromno dolžna in ker ne bo

mogla Jugoslaviji plačati vseh dolgov, bo država pobrala vse blago, kolikor so ga rešili s fronte, in s tem pokrila svoje stroške. Glede zvonov je sodil, da jih bodo pozneje napravili, ko se razmere malo uredijo, a novi kanoni da so iz tako slabega materiala, da se iz njih zvonovi ne dajo vlivati. Top je torej državna last ali tuja lastnina, zato nima nihče pravice do njega in bi morebiti imel celo sitnosti z gosposko, če bi si ga hotel kdo prisvojiti. Naj ostane tam, kjer je. Ko se bodo v Ljubljani razmere uredile, pridejo ponj in ga bodo odpeljali. On bo že sam poskrbel za to. Zaman so ugovarjali možje, da je top zarjavel, da so otroci že pobrali kolesca in vijake, da bo propadel, če se ne spravi pod streho. Župnik je postajal čimdalje bolj resen in je zahteval, da top ostane na svojem mestu; preden bo zima, ga bodo odpeljali, kamor spada. Javna tatvina je tudi tatvina in greh zoper sedmo božjo zapoved. Top je državna last in nima za nikogar drugega vrednosti kakor za državo. Tudi je treba pomisliti, da je to zdaj naša država in da ni več Avstrije, kjer so vsi kradli...

To je pomagalo. Možje so odhajali domov natančno poučeni, kaj jim je storiti, in so priznavali, da je župnik moder mož in da ima prav.

«Pa naj bo tam,» so sklenili, «kaj nam mar! Kogar last je, tisti naj ga vzame.»

Ponoči pa je sosed Boromaj to stvar bolj natančno premislil. Noči so postale takrat precej nemirne, dasi so bile temne in hladne. Ljudje niso imeli petroleja, da bi bili bdeli pri luči, toda poslušali so v temi, kaj se godi na cesti, kjer se je večkrat čul konjski peket in glasna govorica. Gospodarji, ki so bili med vojno primorani oddati živino, so hodili sedaj ponjo v Ljubljano in so jo ponoči gonili domov. Ker je bila živina sestradana in je na poti omagovala, so potniki in jezdecji kradli seno in slamo po kozolcih, da so mogli spraviti živino naprej.

Tudi so se tu in tam pojavili na cesti vozovi in gospodinje so poslušale, ali ne vozijo morebiti kak vojni plen, da bi si bile na ta način preskrbele raznih hišnih potrebščin, ki jih ni bilo drugod mogoče dobiti za denar. Zato je tudi sosed Boromaj mislil na top in ugibal tako:

«Res je, kar pravi župnik, in vendar ni res. Tatvina je res greh zoper sedmo božjo zapoved, a kdo bi se menil za to, če ti kdo ponuja top zastonj. Krasti Avstriji zdaj ni greh, ker je ni več — dovolj je pokradla ljudem doma in drugod — Jugoslavije pa tudi prav za prav še ni. Tako se ne more reči, da je ta top jugoslovanski, ampak je avstrijski, ali prav za prav — nikogar. Še največ pravice do njega imam jaz, ker je na moji njivi. Škode mi je pa tudi toliko naredil, ker so ljudje zemljo potepali, da bi si lahko vzeli malo odškodnine. Saj glavna stvar bi bil prav za prav — lunek...»

Izgubil ga je bil pri vozu, ko je zadnjič nekaj vozil iz gozda. Lunek je majhna stvar, a potreben je, da drži kolo, da se ne sname. Pot v gozd je bila grda, voz je skakal po kamenju — pa je odskočil zatik in — lunek je odletel. Iskal ga je po blatu in grmovju, pa ga ni mogel več najti. Če bi šel h kovaču, bi mu ga zaračunal več nego je vreden — prevzel se je mrha med vojno, ker si niso mogli ljudje nikamor pomagati. In zdaj je prišel top kakor nalašč. Lunke ima še dobre, ker je v vojski treba, da se kolo dobro drži. Kaj bi bilo, ko bi tam lunek odletel? Res je, da je malo večji od osi, pa to se da popraviti. Laže je napraviti manjšega nego večjega.

Tako je modroval sosed Boromaj.

«Lunek ni tatvina. Vreden je, recimo, nekaj kron. Če bo Jugoslavija rabila top, lahko mu da napraviti nove lunke. Za državo je to majhen strošek. — Nihče ne bo tega opazil. Če bo top brez lunkov, bodo mislili, da so jih spotoma izgubili vojaki in da so prav zaradi tega zapeljali top na njivo. Dobra stvar se ne daje zastonj.»

Tako je vse do konca preudaril sosed Boromaj in je vzel iz postelje, se oblekel, ogrnil kožuh in stopil pred hišo. Noč je bila temna in mir je vladal po okrogli zemlji, le tam od daleč se je zdelo, da se sliši šumenje razhajajočih se vojsk. Sosed Boromaj se je napotil proti njivi.

«Na svoje grem,» si je prigovarjal, «na svojo

njivo. Drugi so hodili v Ljubljano krast, to se pravi, ne krast, pobirat so hodili, kar je vojska preč pometala. Z našim denarjem smo vse plačali, vsak ima pravico, da si kaj vzame za spomin. Pet let smo dajali, zakaj ne bi vzeli, kar je našega... Posebno še, če nam na dom pripeljejo. Kdor je pameten, bo obogatel v teh časih, tatvina gori ali dol. Jaz zaradi lunke ne bom obogatel, a rabim ga, neumen bi bil, če bi ga ne vzel, ker je na moji njivi...»

(Konec pril.)

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Koeke z rozinami. V skledi mešaj deset dek sirovega masla, dodaj tri rumenjake, deset dek sladkorja, ščepec cimta in nekoliko drobno zrezane ali naribane limonine lupine. Ko si dvajset minut dobro mešala, dodaj sneg treh beljakov, deset dek moke in polovico kavine žličice sode bikarbone ali pa (namesto sode) pecilni prašek. Vse skupaj nalahko zmešaj, nakar stresi na dobro pomazano pekačo (pleh) in razravnaj po vsej pekači za mezinec na debelo, potresi površ pest rozin in peci počasi pol ure. Pečeno pecivo razreži potem na dva prsta široke in enako dolge kose, potresi s sladkorjem in postavi gorke ali hladne na mizo.

Krompir v smetani. Eno kilo drobnega krompirja skuhaj v oblicah. Med tem ko krompir kuha, pripravi sledeče: V kozo deni eno žlico masti, zarumeni eno drobno zrezano čebuljo, daj deset dek kuhanega prekajenega svinjskega mesa (šunke), ki si jo drobno zrezala in to duši deset minut. Nato prilij osminko litra vode in pusti kuhati še četrt ure. V lončku zmešaj četrt litra kisle smetane z eno žlico moka in zakuhaj v omako. Dodaj malo popra. Olupi še vroči krompir, zreži ga na tanke ploščice, stresi ga v omako in ga pusti v njej še enkrat prevreti, nakar ga postavi na mizo.

Krompir s špehom. Osem dek špeha zreži drobno in deni v kozo. Ko se je malo opeklo, deni žlico moke, in ko porjavi, zalij s četrt litra juhe ali vode, malo stolčenega popra, soli, malo peteršilja, en lovorjev list. Ko je pet minut vrelo, deni noter olupljen in na ploščice zrezan krompir in kuhaj tako dolgo, da je krompir kuhan. Če se povre, prilij še malo juhe ali vode.

Praktični nasveti

Madeže od črnila spraviš iz pisane volnene in bombažaste tkanine, ako jih namažeš z glicerinom in izpereš z vodo in milom. Belo blago operemo najbolje z limonino kislino. Rumene madeže, ki ostanejo po limoni, izperemo potem s slabo raztopino ščavnine soli. Ta sol se dobi v vsaki drogeriji. — Tudi z mlekom se dajo včasih taki madeži odpraviti. Nakapaj na madeže svežega mleka in pobiraj potem mleko dol z vato ali pa z gobico, dokler ne postanejo omadeževana mesta zopet čista. Nato jih izperemo še z milnico in dobro izbrišemo.

ZANIMIVOSTI

× **Malo je poštenosti na svetu.** Poštenih ljudi zlasti po vojni ni mnogo na svetu. Tako malo jih je, da se ne splača o njih govoriti. Tako vsaj trdijo črnogledi ljudje. Kot dokaz navajajo pri tem zlasti dejstvo, da časopisi vsak dan prinašajo vesti o izgubljenih stvarih, vendar pa se le redkokedaj sliši, da bi najditelj stvar tudi vrnil. Neki poštni uradnik v Parizu je napravil pred kratkim poskus, da dokaže, kako nepošteno so dandanes ljudje. Izplačal je namreč vsem strankam, ki so imele prejete denar, po en frank več. In kaj se je zgodilo? Od sto strank se jih je javilo samo 10, ki so vrnilo preveč izplačani znesek. Naslednjega dne pa je napravil nasproten

poskus. Izplačal je vsem strankam po en frank manj, kakor so imele prejete. Potem pa so se zglasile vse stranke in uradnika še czmerjale, češ, da je malomaren in nepošten v službi. Ravnatelj neke igralnice, ki že tako ni veroval v poštenost svojih sodobnikov, je naročil svojim nameščencem, naj izplačajo ljudem, ki so dobivali v igri, več kakor jim je pripadalo. Uspeh je bil, seveda, še slabši kakor na pošti, ker sploh nihče ni prijavil pomote. Zanimiv je dalje primer neke stare aristokratske dame. Ta dama je imela navado, da je pri svojih večernih prireditvah vedno preiskusila poštenost svojih gostov. V salonu, ki je bil dostopen vsem, je namreč vedno postavila posodo, polno zlatih novcev. Čim so gosti odšli, je bila vedno prazna tudi posoda.

× **Pri poroki umrl.** V župni cerkvi v Landecku na Tirolskem se je pripetil te dni žalosten dogodek. Delavec Anton Schweninger je stal s svojo nevesto pred oltarjem. Ko mu je duhovnik stavil običajno vprašanje, mu je postalo nenadoma slabo. Zgrudil se je na tla in obležal na mestu mrtev. Poklicali so sicer takoj zdravnika, toda pomoč je bila prepozna. Ženina je pred oltarjem zadela kap.

× **Z avtomobilom si iščejo može po svetu.** Pred nekaj dnevi je odpotoval iz Washingtona v Los Angeles avtomobil, ki ga vodijo tri dame. Seveda te tri ženske nikakor ne žele doseči kak rekord v hitrosti ali dolgoti poti, temveč hrepene samo za tem, da si poiščejo vsaka svojega moža. Kjer se ustavijo, objavijo v listih oglase: «Zoperna nam je postala osamljenost. Lepe smo in mlade, nimamo mnogo denarja, vendar pa hrepenimo po prijetnem domačem ognjišču.» Voditeljica te karavane je Helena Davisova in od nje izvira tudi ta originalna ideja ženitbene karavane. Vsaka udeleženka mora najti svojega moža. Vse neporočene ženske, ki se čutijo osamljene in zapuščene, se lahko pridružijo tej karavani. Že prvi dan sta se priglasili dve dami, ena stara 38, druga 50 let, obe vdovi. Čim se je zvedelo za namen te karavane, je tako, nad 600 osamljenih moških stavilo Davisovi svoje ponudbe. Toda voditeljica karavane namerava napraviti iz cele stvari primerno podjetje. Sporočila je moškimi, ki so se navduševali za karavano, da tu ne gre za nikako šalo, temveč za idealno misleče ženske, ki se resno pripravljajo za zakon. V karavano se sprejmejo samo one ženske, ki morejo predložiti zadostne dokaze, da se nameravajo v resnici poročiti. Idealen mož, kakršnega ona išče, je človek, ki ima letno najmanj 10.000 dolarjev dohodkov, ki je pošten, resnicoljuben in vedno dobro razpoložen. Piti sme, kaditi pa samo zmerno. Ako ima vrhu tega še smisel za šport in godbo, potem pa ima še prednost pred drugimi. Seveda je zelo dvomljivo, ali bo Helena Davisova tudi našla moža, ki bi imel vsa ta svojstva. Tudi ona sama dvomi o tem.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V porotni dvorani.

Predsednik: «Današnji primer je take vrste, da nikakor ni primerno, da ga poslušajo tudi dame. Torej prosim, da dame zapuste dvorano.»

Vse mirno. Nobena ženska se niti ne zgane.

Predsednik: «Ker so torej vse poštene ženske zapustile dvorano, začnimo razpravo!»

Prav nobena.

Bebastega Evstahija hočejo zaročiti. Pa ga poučujejo: «Ko boš prišel v obitelj Česnovi, si dobro oglej vseh pet hčerk, zlasti najmlajšo.»

Ko se Evstahij vrne od Česnovih, ves razočaran pripoveduje, da tam sploh nimajo nobene hčerke najmlajše.

Že dolgo je od tega.

Gost naroči v gostilni pečenko in silno dolgo čaka. Končno pokliče pikolo: «Slišiš, dečko, ali nisem naročil tebi, da mi prinesi pečenko?»

Pikolo: «Da, gospod.»

Gost: «Vidiš, skoro te nisem spoznal, tako si že med tem časom zrasel...»

Napačno razumel.

Gospodinja: «Recite mi, kako dolgo prav za prav beračite?»

Berač: «Dnevni ukol tri ure, le u petek, k' je naš dan, nardim dva šihta...»

Deloma ima prav.

Sodnik: «Vi ste torej vlomili v jedilno shrambo?»

Obtoženec: «Da, toda storil sem to zaradi lakote.»

Sodnik: «Tako? Pri tem pa ste iz shrambe ukradli tudi spodnje hlače. Kaj rečete k temu?»

Obtoženec: «Da spodnje hlače ne spadajo v jedilno shrambo...»

Vseeno.

Čevljarški učenec pride v trgovino in zahteva za pet dinarjev čaja.

Trgovec: «Zelenega ali črnega?»

Učenec: «To je pač vseeno, saj je za slepca.»

Če mora goska gospodinjiti.

Mlada mestna gospodinja: «Strašno mala so ta jajca. Opozorila bom kmetico, naj dalje časa pusti sedeti kokoši na jajcih.»

Razlika med nezgodo in nerodo.

Če pade general s konja, se pripeti nezgoda, če se pa prekotali s konja navaden vojak, se zgodi le zato, ker je vojak neroda.

(Iz «Skovirja».)

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Ženitni oglas, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelk «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Žimnice (modroce)

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik. cvilih in vse potrebščine prodaja naiceneje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg št. 2.

Posestvo z vinogradom

kupim v šmarnem okraju. — Ponudbe je poslati na naslov: Rok Otorepec, Praprotno, p. Hrastnik. 267

Vajenca

za lončarski in pečarski obrt s hrano in stanovanjem v hiši sprejemem pod ugodnimi pogoji takol. Istotako sprejemem dobrega pomočnika. — Ponudbe na Martina Blaževića, lončarski mojster, Kapele-Dobova. 271

Mnogo denarja

lahko zaslužijo poštene in čedne pisave zmogljne osebe obojega spola in v vsakem kraju Slovenije z nabiranjem članov za «Ljudsko samopomoč» v Mariboru, Aleksandrova cesta 45. 274

Poverjeniki

značajni in čedne pisave zmogljni, se sprejmejo proti plačilu za vsak kraj Slovenije. — Ponudbe na «Ljudsko samopomoč», Maribor, Aleksandrova c. 45. 274

Čevljarškega vajenca

sprejemem, hrana in stanovanje v hiši. — Joško Keber, čevljarstvo, Dorferje pri Škofji Loki. 288

Razglas

Posestvo, ležeče ob državni cesti pri kolodvoru, blizu Rogaske Slatine, poslojpe prikladno za gostilno in trgovino, na prometnem kraju ležeče, poleg vrt, sadonosnik, travniki in gozd, naprodaj. — Dopise na oglasni oddelk «Domovine» pod «Ugodna cena». 35096

Hiša

novo renovirana in gozd, v Rogaski Slatini blizu zdravilišča, pet sob, kuhinja, skladišče, 12 m dolga veranda, klet, hlev, svinjak, kokošnjak, vrt (en juter) in dva jutra gozda, s pohištvo prodam za 105.000 Din (tudi brez pohištva). — Anka Saridžić, Rogaska Slatina, Rafanska vas 26. 36011

Hišo s trgovino in gostilno

dobro idočo, kupim v ceni do 400.000 Din. Ponudbe s točnimi pojasnili na oglasni oddelk «Domovine» pod «Tako plačam». 36181

Trgovska hiša

pri kolodvoru za en gros-podjetje, z velikimi prostori ugodno naprodaj. Naslov: Troha, Maribor, Slovenska ulica 2. 36221

Nova hiša

pet sob, dve kuhinji, veranda, balkon in vrt prodam za 130.000 Din. Vknjiženo 60.000 Din. Hiša donša mesečno 1200 Din in je 15 let davka prosta. — Pojasnila daje Godina, Maribor, Slovenska ulica 2. 36220

Kdo

bi prevzel stalno v oskrbo (sobo) nekaj čez 60 let starega upokojenca? Šel bi najraje h kakim posestnikom (upokojenki). Založi rad nekaj gotovine in daje mesečne prispevke. Ponudbe na oglasni oddelk «Domovine» pod značko «Stalnost». 36325

Dober zaslužek

nuđimo pridnim zastopnikom, ki obiskujejo privatne stranke na deželi, za predmet, ki se rabi v vsaki hiši. Zaslužek do 100 Din dnevno. Za vzorec 10 Din v znamkah priložiti. Pismene ponudbe na naslov: Rozman, Maribor, poštni predal 2. 36009

10.000 Din mesečno

more vsakdo zaslužiti s prodajo državnih papirjev na mesečne obroke, združeno z zavarovanjem in prodajo ur. Pismene ponudbe na naslov: Zumbulović, Skopje. Telefon 367.

Kolarski pomočnik

išče mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 36394

Ključavničar

vešč avtogenskega varjenja išče dela. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 36365

Natakarica

želi službo v boljši gostilni, najraje v Ljubljani ali kje na Štajerskem. Ponudbe na oglasni oddelk «Domovine» pod šifro «Zanesljiva 1905». 36396

Perje

kokošinje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno dobavlja v vsaki množini E. Vajda, Čakovec, Medjimurje. Telefon 59, 3, 60. 229

Ročni voziček

lojterni, kupim. Ponudbe na oglasni oddelk «Domovine» pod «Voziček». 36406

Gostilno

na prometnem kraju na deželi vzajem takol v najem. Ponudbe na naslov: Frančiška Pristave, šivilja, Spodnji Otok pri Radovljici. 36400

V najem

oddam hlev za osem glav živine, stanovanje za tri, oziroma dve osebi, dve veliki lopi za vozove ali razno, velik pod, zraven tudi poldrugi oral zemlje. Eventualno tudi prodam. Pripravno za stanovansko hišo in stavbne parcele. Nahaja se na periferiji Ljubljane. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 36157

Trgovskega vajenca

z enim ali dvema razredoma meščanske šole, veččega slovenskega in nemškega jezika, sprejemem. Predstaviti se je v trgovini A. Petek, Slovenske Konjice. 36218

Krompir za prašiče

300 kg prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 36292

Dobro lčočo gostilno in majhno posestvo

sredi Savinjske doline, na zelo prometnem kraju, pol ure od železniške postaje, dam s 1. januarjem v najem. Na posestvu je 3000 sadežev hmelja. Le resni reflektanti s kavcijo naj se obrnejo na naslov: Srečko Pečar, St. Pavel pri Preboldu. 36212

Kleparskega vajenca

takol sprejme s hrano in stanovanjem Ignac Tomc, kleparski mojster v Mengšu. 36304

Schicht
Terpentin-Milo s svojim prednostmi

je nekda slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.
Danes je le ona pridna gospodinja modra, katere izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

Pragov
(traverz) 10.000 hrastovih ali bukovih ter večjo množino drv
kupimo. Ponudbe pod šifro «Hrastovi prag» na oglasni oddelk «Domovine». 36403

Vinski trgovci!
Kdor reflektira na dobra viška vina, naj se obrne na naslov: Žitko Roko, mešetar, Vis, Dalmacija. 36211

Fižol za kuho
nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. 35863

Gobe (jurčke)
lepe in suhe, po najvišji dnevni ceni kupujem. Oferte in vzorce na naslov: Giuseppe Mandelli, poštnoležeče Litija. 36425

Hiša s trgovskim lokalom
v trgu Trbovlje, na najprometnejši točki, vse skupaj ugodno naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelk «Domovine» pod «Industrija». 35922

Lepo posestvo
s 25 oral, pri južni železnici in glavni cesti prodam za 80.000 Din. Naslov: Pekarna Vivod, Laško. 36067

Nemško deteljo
okoli 8000 kg, prve in druge košnje, lepo sušeno, prešano prodaja po 1 Din 75 p za kilogram franko vagon Stična, Fedor Jefimov, Stična, Dolenjsko. 35833

Fižol
črešnjevce, beli, zeleni, rdeči ali mešani, prodaja najceneje J. Velković, Zagreb, Kaptol 2. 26006

Ljutomerška vina
najboljša, kakor tudi slivovko prodaja po zelo nizki ceni upravitelj Anton Silk, Gornja Radgona. 17

Krompir
droben, zdrav, za svinjsko krmo, kupim par vagonov po 50 par za kilogram. Postržin, Videm-Krške. 36296

Čevljarške pomočnike
za šivana dela sprejme Voika, Krekov trg. 36369

Krompir in božična drevesa
kupujem na vagon. Ponudbe na oglasni oddelk «Domovine» pod «Krompir». 36079

Kdor zna računati

bo tudi spoznal, kakšno škodo človeku lahko povzroči nezanesljiva žepna ura, ker čas je denar. Zato, preden kupite uro, pišite stari strokovni tvrdki 257

ANTON KIFFMANN, Maribor, ul. 43/b,
da vam takoj brezplačno pošlje ilustriran katalog zanesljivih, trpežnih in cenениh žepnih ur.

Kaj pravijo

bolniki o „Kalefluidu“.

D. E. Roberts (Angleška) piše drju. Dmitrevskem (London S.W. 7, Geringston Gardens 65):

«KALEFLUID» je napravil čudeže z mojo bolno ženo. Ona je stalno občutila utrujenost, njene ustnice so bile blede, neprestano ji je šumelo v ušesih, nezavest in potrtost. Sedaj so vsi ti znaki prenehali.»

Abat Furnje (Francoska) piše: «Po dobri zdravljenji s «KALEFLUIDOM» so bolečine in slabost prenehale, apetit izboren, mokrača čista.»

V. Kralj Sterdin (Poljska): «Oslabeli moj organizem mi ni dovoljeval delati več kot sedem let. Sedaj pa, po zdravljenju s «KALEFLUIDOM», sem zopet v stanju, da delam kakor prej.»

Ivan Badžič, Prilep: «Trpim na srcu, malokrvnosti, trganju v kosteh in mišičevju, glavobolu in nezavesti. Začel sem uživati «KALEFLUID», na kar sem se počutil kakor prerojen. Moč se mi je povrnila, spanje, tek in samozavest odlični.»

Brezplačno pošljemo vsakemu podrobno literaturo o «KALEFLUIDU» z mnogoštevilnimi zdravniškimi opazovanji pri bolnikih. Obrnite se na naslov: Beograd, Sumadijska ulica 33, Miloš Marković.

Og. zdravnikom «KALEFLUID» radi poizkušeni brezplačno.

Zahtevajte samo pravi «KALEFLUID». D. Kaleničenka, pazite na etiketo, na kateri so označene nagrade (Grand prix in velike zlate kolajne). ki jih je «KALEFLUID» dobil na razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Rimu i. dr.

«KALEFLUID» D. Kaleničenka se dobi v vseh večjih lekarnah vsega sveta, pošilja se tudi po povzetju.

Vse kar leze ino gre, torej mladi in stari, siromašni in bogati,

vse, vse hiti v „LJUJSKO SAMOPOMOČ“ za primer smrti v **MARIBORU**, to največje podporno društvo za Slovenijo, ki šteje danes že nad 10.000 članov in je izplačalo v tekočem letu okroglo 200.000 Din na podporah.

S prispevki po 1, oz. 2 in 5 dinarjev za vsak smrtni primer lahko zasigura vsakdo 2000, oz. 4000 ali 10.000 dinarjev in tudi več podpore svojim ostalim.

Do nadaljnjega se sprejema, o še vse zdrave osebe do 60. leta, kdor torej še ni član tega človekoljubnega in prokuristnega društva, naj zahteva še danes pristopno izjavo od „LJUJSKE SAMOPOMOČ“ v **MARIBORU**, Aleksandrova cesta 45, poštine prosto.

Poverjeniki se sprejemajo za vsak kraj Slovenije. 27

Razno manufakturno blago za jesen in zimo kupite najceneje v trgovini **ANTON SAVNIK** ŠKOFJA LOKA 247

Veliki **CENIK** ilustrovani dobite zastoji! Zahtevajte ga od skladišča **MEINEL IN HEROLD** tovarna glasbil, gramofonov in harmonik **R. Lörger, Maribor št. 104** Violine od 95 Din, Ročne harmonike od 85 Din, Tamburice od 98 Din, Gramofoni od 345 Din dalje. 251

J. STJEPUŠIN ZAGREB, JURJEVSKA 57 priporoča boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila Odlikovan na pariški izložbi Ceniki franco

V Mariboru

si nabavite razno manufakturno blago po zelo nizki ceni pri trdki

FRANJO MAJER na Glavnem trgu št. 9.

Tam dobite n. pr.: Cajgaste odeje že od 100 Din naprej, klot-odeje od 150 Din naprej. Belo platno za rjuhe, 150 cm, po 21 Din itd. Molines (zolto platno), 156 cm, po 22 Din itd. Hlačevina, 120 cm, po 27 Din itd. Sevijot-hlačevina, 124 cm, po 42 Din. Moško sukno, 140 cm, po 58, 70, 90 Din itd. Barhenti od 9 Din naprej. Fla-nele po 9 Din 50 p itd. 266

ŽIMA 75

za modroce, najboljša in najcenejša, pri **M. Masterl**, tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929., ki ima 365 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obrajtan. Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. «VELIKA PRATIKA» je najboljši in najcenejši družinski koledar. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi se je ne dobilo, naj se naroči po dopisnici pri:

J. BLASNIKA NASL.

tiskarna in litografični zavod

LJUBLJANA, BREG ŠT. 12.

Naša senzacija prihodnjega tedna

168

črno ali sivo v vseh modernih barvah in v laku

HUMANIK

Ljubljana, Dumajska cesta 1a, «Potovis»
 Maribor, Gosposka ulica 18
 Celje, Aleksandrova c. 1
 Ptuj, Slovenski trg «Potovis»

Ceneno češko perje!

1 kg sivga opuljenega perja Din 70—, napol belo Din 90—, belo 100—, boljše Din 125— in Din 150—, mehko kot puh Din 200— in Din 225—, boljše vrsta Din 275—. Pošiljatve carine proste, proti povzetju, od Din 300— naprej poštine prosto. Vzorec zastoji, Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. — Naročila nasloviti samo na **BENEDIKT SACHSEL, Lobez 14 v Plznu (Češkoslovaška).** Poštne pošiljke potrebujejo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni. 249

Francoska linija * French Line

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE.

Za Severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzoparniki. **HAVRE-NEW-YORK** samo 5 1/2 dni čez morje. V Južno Ameriko, Argentinijo, Chile, Uruguay vsak teden iz Havre, Bordeauxa in Marsella: Cie. Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transports-Maritimes. Izvrstna hrana, Izborna postrežba, vino brezplačno. Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik **IVAN KRAKER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.**

